

VEGÅRSHEI
KOMMUNE

ØKONOMIPLAN (HANDLINGSPROGRAM) 2020-2023 ÅRSBUDSJETT 2020

**RÅDMANNENS FORSLAG PRESENTERT 05.11.19
KOMMUNESTYRETS VEDTAK PS xx/19 – 10.12.19**

FORORD

Rådmannens forslag til årsbudsjett 2020 og økonomiplan for 2020-2023 presenteres samlet i dette dokumentet. Forslaget består av en driftsdel og en investeringsdel, og søker å rette fokus mot tiltak og konsekvenser for hele 4-årsperioden.

Dokumentet er delt i to deler slik:

- Hoveddel - rådmannens forslag, samt kapitlene 1-8
- Vedleggsdel – enhetenes kommentarer, kostnadsoversikter, sammenligninger, interkommunale samarbeid, eierstyring, info om Robek og uttalelser

Formannskapet behandler forslaget til budsjett og økonomiplan den 19. november, og formannskapets innstilling behandles endelig av kommunestyret den 10. desember 2019.

Rådmannens innstilling til vedtak for økonomiplanperioden ligger først i dokumentet.

Vegårshei, 05. november 2019

Ole Petter Skjævestad
Rådmann

INNHALDSFORTEGNELSE

FORORD	2
INNHALDSFORTEGNELSE	3
ÅRSBUDSJETT 2020 OG ØKONOMIPLAN 2020-2023	4
RÅDMANNENS FORSLAG	4
1. RÅDMANNENS INNLEDNING	10
2. UTFORDRINGSBILDET	12
3. SAMMENDRAG OG HOVEDGREP I FORSLAGET	12
3.1 OM ENHETENES RAMMER	13
3.2. ØKT PROMILLE FOR EIENDOMSSKATT I 2020	14
3.3. PRIVATISERING / OMKLASSIFISERING AV KOMMUNALE VEIER	14
3.4. STØTTE TIL SOGNEDIAKONSTILLING OG ALTERNATIV TIL VOLD (ATV)	16
3.5. IKKE LOVPÅLAGTE TILSKUDD OG STØTTEORDNINGER	16
3.6. PROSJEKT BÆREKRAFT	17
3.7. INTERKOMMUNALT SAMARBEID DER DETTE ER LØNNSOMT	18
3.8 AVDRAGSTID PÅ LÅN	18
3.9 BRUK AV DRIFTSFONDET	19
3.10. ANDRE GREP I FORSLAGET	19
3.11. OM ROBEK	20
4. FORESLÅTTE ENDRINGER OG KOMMENTARER	22
5. ORGANISERING OG STYRING	25
5.1. POLITISK STRUKTUR	25
5.2. ADMINISTRATIV STRUKTUR	25
5.3. PLAN- OG STYRINGSSYSTEM	27
6. HOVEDMÅL OG FOKUSOMRÅDER	30
6.1. SAMFUNN- OG INFRASTRUKTURPERSPEKTIVET	30
6.2. BRUKER- OG TJENESTEPERSPEKTIVET	31
6.3. ORGANISASJON- OG MEDARBEIDERPERSPEKTIVET	32
6.4. ØKONOMIPERSPEKTIVET	33
6.5. STYRKER OG SVAKHETER – MULIGHETER OG TRUSLER	34
7. RAMMEBETINGELSER	35
7.1. REGJERINGENS KOMMUNEOPPLEGG	35
7.2. PROGNOSE (FORUTSETNINGER) FOR KOMMUNENS GENERELLE INNTEKTER OG UTGIFTER	36
7.2.1. Avsetninger til disposisjonsfond	36
8. INVESTERINGSPROGRAM 2020-2023	38
8.1. KOMMENTARER TIL INVESTERINGSPROGRAMMET	40

ÅRSBUDSJETT 2020 OG ØKONOMIPLAN 2020-2023

RÅDMANNENS FORSLAG

- 1) Vegårshei kommunestyre vedtar et investeringsprogram (inkl. finansiering) for planperioden lik det som fremgår av oppstillingen på side 38 i dette budsjettdokumentet fra rådmannen.

Kommunestyret fastsetter 40 år som avdragstid for låneopptak, på kr. 4 490 000 som er lagt til grunn i finansieringsplanen for investeringsbudsjett for 2020.

- 2) Kommunestyret vedtar inntekter til fordeling i drift i samsvar med de forutsetningene og tallene som er spesifisert i rådmannens oppstilling av budsjettskjema 1A.

Rådmannen får fullmakt til å ta opp ett eller flere lån innenfor denne rammen, herunder avgjøre rentevilkårene.

Kommunestyret vedtar dessuten å ta opp inntil kr. 10 mill. i startlån pr. år i økonomiplanperioden.

Beskrivelse	Regnskap 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Vegårshei						
Skatt på inntekt og formue	-44 994 008	-44 411 000	-46 006 843	-45 944 709	-46 147 921	-46 303 816
Ordinært rammetilskudd	-93 589 629	-97 100 000	-98 656 000	-97 336 000	-96 757 000	-96 162 000
Skatt på eiendom	-6 328 112	-6 468 000	-6 807 740	-5 432 740	-5 432 740	-5 432 740
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-23 682 553	-17 295 700	-9 932 700	-9 932 700	-9 932 700	-9 932 700
Sum frie disponible inntekter	-168 594 302	-165 274 700	-161 403 283	-158 646 149	-158 270 361	-157 831 256
Renteinntekter og utbytte	-6 278 208	-5 995 500	-6 209 500	-6 209 500	-6 209 500	-6 209 500
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	3 416 019	5 004 000	6 315 611	7 078 044	6 265 306	6 157 988
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	10 522 530	11 215 000	10 344 152	10 562 309	10 265 826	10 401 418
Netto finansinntekter/-utgifter	7 660 341	10 223 500	10 450 263	11 430 853	10 321 632	10 349 906
Dekning av tidl års regnskm merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	185 387	1 795 000	0	0	763 140	763 140
Til bundne avsetninger	3 942 493	1 246 200	785 200	785 200	785 200	785 200
Bruk av tidl års regnskm mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	-300 000	-4 000 000	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	-1 809 944	-480 000	0	0	0	0
Netto avsetninger	2 317 936	2 261 200	-3 214 800	785 200	1 548 340	1 548 340
Overført til investeringsbudsjettet	595 020	615 000	615 000	615 000	615 000	615 000
Til fordeling drift	-158 021 005	-152 175 000	-153 552 820	-145 815 096	-145 785 389	-145 318 010
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	158 021 005	152 175 000	153 552 820	145 815 096	145 785 389	145 318 010
Merforbruk/mindreforbruk	0	0	0	0	0	0

Rådmannen foreslår nettorammer for de ulike enhetene (rammeområdene, inkl. ufordelte fellesutgifter) slik som følger av oppstillingen i budsjettskjema 1 B nedenfor.

Beskrivelse	Revidert budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Rådmannens stab	16 564 000	15 316 356	14 468 534	14 246 463	14 162 694
Tilskuddsordninger	11 045 000	12 402 089	12 402 089	12 402 089	12 402 089
Fellesutgifter til fordeling	3 479 800	3 645 091	3 645 091	3 645 091	3 645 091
Vegårshei skule, SFO og VO	32 218 000	33 639 551	31 284 721	31 100 017	30 881 205
Kommunale barnehager	6 555 000	6 375 507	6 174 564	6 134 899	6 091 072
Nav og oppfølgingstjenester	21 447 000	20 106 014	19 097 104	18 976 159	18 842 525
Helse og Omsorg	52 383 000	56 110 194	52 984 328	52 645 691	52 271 523
Teknisk drift	10 465 000	9 176 591	8 283 780	8 227 533	8 165 384
Politisk	1 788 200	1 724 427	1 724 427	1 724 427	1 724 427
Stillingsbank	640 000	0	0	0	0
Frie disponible inntekter, finans og avsetninger	-8 417 000	-4 943 000	-4 249 542	-3 316 980	-2 868 000

Endringer i årsbudsjettet, som innebærer andre rammer mellom enhetene (rammeområdene) enn det som følger av kommunestyrets opprinnelige budsjettvedtak, kan bare godkjennes av kommunestyret. Et unntak gjelder for fordeling av midler fra rammeområdet for Fellesutgifter. Rådmannen har her fullmakt gjennom året til å fordele midler ut på de andre rammeområdene.

Kommunestyret vedtar slik skatteutskrivning og følgende endringer i avgifts- og egenbetalingssatser som grunnlag for rammene i årsbudsjettet 2020.

- 3) Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skatteyttere skrives ut på grunnlag av lovens maksimum for inntektsåret 2020.
- 4) Eiendomsskatt
 - a) Hjemmel for utskrivning av eiendomsskatt: Eiendomsskatteloven §§ 2 og 3
 - b) Eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, unntatt på verk og bruk og annen næringseiendom økes til 5 o/oo for 2020
 - c) Eiendomsskatt skrives ut for bolig- og fritidseiendommer på grunnlag av formuesgrunnlag og kommunale takster
 - d) Bunnfradrag foreslås uendret, dvs.: kr. 0
 - e) Eiendomsskatten for 2020 skal skrives ut sammen med kommunale avgifter i 3 terminer
 - f) Skattevedtekter: Jfr. eiendomsskatteloven § 10

- 5) Avgifts- og egenbetalingssatser blir fastsatt / endret slik:
(Kommunestyret presiserer at uendret betyr *nominelt* uendret, dvs. samme sats som i 2019 uten noen indeksregulering eller generell kompensasjon / økning for pris- og kostnadsvekst. Endringene i satser / priser gjelder med virkning f.o.m. årsskiftet 2019 / 2020 hvis ikke annet er spesielt oppgitt)

a) Kommunale avgifter:

Alle beløp ekskl. mva.	2018	Økning	2019	Økning	2020
Feiing:					
Feieavgift	500,-	-48 %	260,-	0	260,-
Ekstra pipe/pipeløp	500,-	-48 %	260,-	0	260,-
<i>Note til feieravgiften: Fra og med 2019 iverksettes nye feierordning i hht ny forskrift om brannforebygging. Dette betyr behovsprøvd feiing av både boliger og fritidsboliger.</i>					
Vann:					
Abonnementsgebyr vann - husholdning	2 269,-	0 %	2 269,-	0	2 269,-
Abonnementsgebyr vann – næring	4 539,-	0 %	4 539,-	0	4 539,-
Forbruk vann, pr. m ³ *	7,10,-	0 %	7,10,-	0	7,10,-
Avløp:					
Abonnementsgebyr avløp - husholdning	4 719,-	0 %	4 719,-	0	4 719,-
Abonnementsgebyr avløp – næring	7 037,-	0 %	7 037,-	0	7 037,-
Forbruk avløp, pr. m ³ *	15,55,-	0 %	15,55,-	0	15,55,-
Tilkopling vann/avløp:					
Tilkoplingsavgift vann	13 200,-	0 %	13 200,-	20 %	15 840,-
Tilkoplingsavgift kloakk	13 200,-	0 %	13 200,-	20 %	15 840,-
Renovasjon:					
Renovasjon helårs	3000,-	-3,34 %	2 900,-	5,17 %	3 050,-
Renovasjon fritid (ny differensiering, jfr. vedlegg 9.3.2.)	1 575,-	-3,18 %	1 525,-	4,98 %	1 601,-
Slamavgift	1 080,-	0 %	1 080,-	11,89%	1 230,-

* Uten installert vannmåler beregnes forbruket for vann og kloakk til 1,2 m³ pr. m² bruksareal.

* Se også kapitel 2 i vedleggsdelen vedr. renovasjon

- b) Foreldrebetalingssatsene for barnehage økes i tråd med maksimalsatsene gitt av Stortinget i statsbudsjettet 2020. I forslaget til statsbudsjett for 2020 økes satsene til kr. 3.135 med virkning fra 01.01.2020. Dersom stortinget vedtar et statsbudsjett som avviker fra forslaget vil Vegårshei kommune følge maksimalsatsene i vedtatt statsbudsjett. Moderasjonssatsene for søsken holdes uendret.
- c) Foreldrebetalingssatsene for SFO-opphold økes med ca. 10 %. Se tabell i under skole i vedleggsdel.
- d) Elevkontingentene for undervisning ved den interkommunale kulturskolen holdes uendret
- e) Satsene for kjøp av måltider:
 - Middagsmat holdes uendret på kr. 76,- pr. måltid.
 - Frokost og kveldsmat holdes uendret på kr. 37,- pr. måltid.
 - Satsen for matombringing økes fra kr. 81 til kr. 83,- pr. porsjon.
- f) Prisen for leie av trygghetsalarm økes fra kr.350,- til kr. 355- pr. måned.
 - Betalingssats for hjemmehjelp under 2G følger statens satser
 - Betalingssats for hjemmehjelp mellom 2 og 3 G økes fra kr.167,- til kr. 170,- pr. time.
 - Betalingssats for hjemmehjelp mellom 3 og 4 G økes fra kr.211,- til kr. 215,- pr. time.
 - Betalingssats for hjemmehjelp mellom 4 og 5 G økes fra kr.232,- til kr. 235,- pr. time.
 - Betalingssats for hjemmehjelp over 5 G økes fra kr. 255,- til kr. 260,- pr. time.
- g) Trygghetshybler ukespris kr. 2100,-
 - Inneholder:
 - Husleie
 - Alle måltider (frokost, lunsj, middag og kvelds)
 - Sengetøy og håndklær og såpe/toalettpapir
 - Utvask etter endt opphold
 - Tillegg:
 - Evt. vask av privat tøy: kr. 30 pr. vask
- h) Gebyrene for byggesaksbehandling økes generelt med 50 %
 - i) Gebyr på reguleringsplaner økes med 50 %
 - j) Gebyr for utslippstillatelser økes med 50 %
 - k) Innføring av gebyr for midlertidig brukstillatelse og ferdigattest kr. 1000 pr. behandling
 - l) Innføring av ulovlighetsgebyr kr. 5000 pr. behandling
 - m) Gebyr for forvaltningsoppgaver etter Matrikkelloven i Vegårshei kommune vedtas i samsvar med vedlagte "Gebyrregulativ etter Matrikkelloven i Vegårshei kommune 2020" (økning med 2,0 %) og med virkning fra 1.1.20 (vedlegg kapitel 2.4.).
 - n) Utleie i Vegårsheihallen for faste brukere økes med 10 % og avrundet til nærmeste runde tall
 - k) Festeavgiften for graver på kirkegårdene Vegårshei I, II og III og Espeland kirkegård, holdes uendret på kr.400,- per år. Graver festes for 10 år av gangen.
 - l) Gebyr for søknad om skjenking til enkeltanledninger holdes uendret på kr. 300,-.
- 6) Rådmannen bes fortsette å vurdere interkommunale samarbeidsløsninger der dette er lønnsomt for å oppnå innsparing, redusere sårbarhet eller oppnå effektiviseringsgevinster.
- 7) Endringer i regjeringens statsbudsjett, som evt. får konsekvenser for budsjettet, behandles i kommunestyret ved første anledning.

- 8) Kommunestyret vedtar ellers samme regelverk og prinsipper for utmåling av priser på bestemte tjenesteområder, som praktisert ved utgangen av 2019.
- 9) Kommunestyret vedtar å iverksette prosjekt bærekraft for å oppnå økonomisk bærekraft i økonomiplanperioden.
- 10) Kommunestyret vedtar at ubrukte investeringsmidler for 2019 videreføres til 2020.

1. RÅDMANNENS INNLEDNING

Kommunestyrets bestilling / oppdrag til administrasjonen for 2020 er beskrevet i form av mål og tiltak i kommunens overordnede styringskort vedtatt av kommunestyret i PS 19/68, jfr. vedlegg.

Vegårshei kommune går inn i en 4-årsperiode med store muligheter - og store utfordringer.

Mulighetene er knyttet til flere forhold, blant annet

- Ny E18 og utbedret Fv 416
- Et nytt Agder der Vegårshei har muligheter til å posisjonere seg
- Styrking av Vegårsheis rolle som en attraktiv bo- kommune
- Økonomisk kriseforståelse som driver for endring
- Oppnå befolkningsvekst og positiv utvikling
- Kommunestruktur og interkommunalt samarbeid
- Digitalisering og ny teknologi

Hovedutfordringene slik jeg ser det er:

- Ekstremt stramme økonomiske rammer – og utsikter til at det blir enda strammere
- Vilje og evne til å prioritere og til å ta vanskelige endringsvalg
- Større grad av helhetstenking og samarbeid; Mer fokus på at vi er en del av en felles bo- og arbeidsregion, - og større forståelse av at politikere og administrasjon må finne løsningene sammen
- Rekruttere og beholde flinke folk
- Fallende barnetall og reduserte inntekter fra Staten

Jeg vil i det følgende kommentere noen av punktene over:

Stramme økonomiske rammer – og utsikter til at det blir enda strammere

Offentlig sektor må konstatere at den økonomiske «gullalderen» er over. I takt med blant annet demografiske endringer og nedfasing av petroleumsindustrien, vil offentlig sektor få det trangere. Dette slås blant annet fast i Finansdepartementets Perspektivmelding (2017). Det har vært varslet at dette vil Vegårshei kommune merke – og nå gjør vi det. Dette forsterkes av effekten av det nye inntektssystemet som ble innført i 2016, som straffer Vegårshei hardt for å være en frivillig liten kommune. I tillegg gir synkende barnetall store utslag på rammeoverføringene fra Staten. Vi må innse at det antakelig aldri har vært mer krevende å lande et budsjett og en økonomiplan enn det har vært i år. Situasjonen er så alvorlig at det må være riktig å si at det er stor usikkerhet knyttet til om det er realistisk å oppnå balanse i økonomien i økonomiplanperioden. Vi må ta inn over oss muligheten for at Vegårshei kan bli en ROBEK- kommune dersom vi ikke klarer å legge om kursen radikalt.

Vilje og evne til å prioritere og til å ta vanskelige endringsvalg

Perioden vi går inn i vil preges av at vi må ta vanskelige valg hvor det vil være sterke motkrefter. Dette gjelder innenfor alle tjenesteområder, men i særdeleshet innenfor oppvekstområdet. Synkende barne- og elevtall og flere pleietrengende eldre gjør det nødvendig å justere på ressursfordelingen. Vi må bli i stand til å «danse med demografien». Nødvendigheten av å lykkes med dette vil øke år for år fremover.

Styrking av Vegårshei som en attraktiv bo- kommune

Det er min oppfatning at Vegårshei kommunes «ve og vel» på mange måter avhenger av at vi klarer å opprettholde og videreutvikle en levende bygd som framstår som attraktiv for

bedrifter, besøkende og beboere. Kommunen har hatt sterk befolkningsvekst de siste 10 årene, men veksten har stoppet opp. Utvikling av et sterkt sentrum med nærhet til viktige og attraktive tilbud og funksjoner skaper attraktivitet og bidrar til at det også er enkelt å benytte det store utvalget av spredte boligtomter. Viktigst for å skape ny vekst vil det imidlertid være å opprettholde det gode omdømmet kommunen fortjent har opparbeidet over tid.

Økonomisk kriseforståelse som driver for endring

Etter mange år med krav om innsparing og små og store innsparingstiltak er vi kommet til en grense for nye og konkrete innsparingstiltak som virkelig monner innenfor dagens tjenestestruktur. Dagens driftsløsninger er i stor grad et resultat av lover og forskrifter, politiske vedtak, brukerbehov, vår praksis, kapasitet og kompetanse mm. Vi har gjennom flere år signalisert at vi har behov for å tilpasse tjenestenivået etter lommeboka, men realiteten er at vi har erfart at vi har vært nødt til å øke kvaliteten innenfor noen områder på grunn av avvik eller krav om forsvarlighet. Kvalitet og kostnader henger tett sammen, og evnen til å tilpasse tjenestenivå etter budsjetttrammene har ikke vært like stor i hele organisasjonen. For å oppnå et bærekraftig driftsnivå vil det måtte gjøres større endringer av både struktur og kultur for å oppnå varige endringer av driftsøkonomien. Opplevelse av nødvendighet og krise er en viktig driver for omstilling og fornying, antagelig den viktigste.

Til grunn for all aktivitet og planarbeid ligger kommunens visjon og kjerneverdier.

Vegårshei kommunes visjon:

Et levende og inkluderende lokalsamfunn

Vegårshei kommunes kjerneverdier:

- *Gjensidig tillit og respekt er utgangspunkt for all samhandling*
- *Ansvar for enkeltmennesket og et inkluderende fellesskap*
- *Dialog er grunnlaget for beslutninger*
- *Kunnskap er nøkkelen til gode løsninger*
- *Trivsel og glede er utgangspunkt for vekst og utvikling.*

Rådmannen fremmer ett forslag til budsjett for 2020 og økonomiplan for 2020-2023 i balanse. Rådmannen har gitt sine anbefalinger om driftsrammer og tjenesteutvikling for perioden 2020-2023.

Ved behandling av rådmannens forslag til årsbudsjett og økonomiplan den 10. desember, er det kommunestyrets prioriteringer og vedtak som fastsetter kommunes rammebetingelser for å nå vedtatte mål, og definerer nivå og kvalitet på tjenestene i perioden.

Ole Petter Skjævestad
Rådmann

2. UTFORDRINGSBILDET

Utfordringsbildet for Budsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023 er dramatisk for Vegårshei kommune. Dette har vært varslet gjennom tertialrapporter og budsjettforslag gjennom flere år. Vi må imidlertid erkjenne at selv om arbeidet med å få kontroll på utgiften har hatt effekt, har dette vært for lite til å unngå at vi nå befinner oss i en svært kritisk økonomisk situasjon. Noe av grunnen til at man ikke har klart det kan kanskje ligge i at regnskapene de siste årene har blitt reddet av «gongongen» ved at skatteinngangen i landet og reduserte pensjonsforpliktelser har sørget for at blodrøde tall har blitt svarte igjen på bunnlinja ved årets slutt.

Vegårshei kommunes inntekter stammer nesten utelukkende av overføringer fra staten. Et endret inntektssystem som straffer frivillig små kommuner som oss, og reduksjon i innbyggertilskuddet som følge av fallende barnetall gjør at ingen andre kommuner i Agder kommer så dårlig ut som Vegårshei i statsbudsjettet. I kroner og øre øker riktignok kommunens inntekter med 1,2%, men når lønns- og prisveksten vil øke med mellom 3 og 4% blir dette en betydelig realnedgang.

Dette, sammen med at kostnadsbehovet i helse- og omsorgssektoren stiger med ca. 10% både i landet og i vår kommune gir et alvorlig utfordringsbilde når vi samtidig ikke har klart å effektivisere driften i takt med kostnadsveksten.

For 2020 er «gapet» mellom enhetenes innmeldte behov for ressurser og midlene vi har til rådighet ca. 16 millioner. Videre i økonomiplanperioden forverres dette med 9 millioner for 2021, 10 millioner i 2020 og 10 millioner i 2023. Realiteten er dermed at Vegårshei grovt sett mangler 45 millioner i økonomiplanperioden for å oppnå balanse og bærekraft i økonomien.

3. SAMMENDRAG OG HOVEDGREP I FORSLAGET

Det fremlagte budsjettforslaget er det strammeste rådmannen har lagt frem. Det er etter rådmannens vurdering svært lite eller intet rom for å «drive politikk» og å omdisponere midler hverken innenfor enhetenes driftsrammer, eller ved å omdisponere ulike fondsavsetninger.

Innledningsvis i budsjettprosessen var det et “gap” på 16 millioner mellom enhetens innmeldte behov for driftsrammer for å opprettholde tjenestenivå, og “kaka” som kan fordeles til driften. Det har dermed vært svært utfordrende å få på plass driftsrammer uten at tjenestenivået blir uforsvarlig. Samtidig er det en realitet at utgiftsnivået må reduseres ytterligere i årene fremover, noe som betyr at vi må ytterligere ned, og at det ikke vil være rom for å reversere de kuttene vi foretar i overskuelig fremtid.

De økonomiske rammene for enhetene i 2020 er svært stramme, og kravet om forsvarlighet og realisme blir utfordret. Tøffe kutt som er blitt vedtatt i budsjettene de siste årene er i hovedsak videreført, noe som er svært krevende for enhetene når disse følges opp av nye, og betydelig større krav til innsparing og effektivisering i 2020 og årene fremover. Samtidig opplever vi en økning i tjenestebehov og forventninger hos innbyggerne.

Rådmannens forslag til budsjett 2020 og økonomiplan 2020- 2023 baserer seg i hovedsak på en videreføring av nivået på tjenestene med noen justeringer og korrigeringer. Budsjettposter i helse- og omsorg som har vært underbudsjettet er korrigert, og behov for nye læremidler i skolen som følge av ny læreplan er delvis imøtekommet. Statlige

styrkningsmidler som ikke er direkte øremerket er innlemmet i enhetenes rammer uten at rammene økes. Alle tjenesteenhetene har fått reelle reduksjoner i sine rammer i forhold til innmeldte behov. Dette må tas gjennom reduksjon av stillinger i alle enheter, noe som vil stille store krav til effektivisering og tilpasning av tjenestenivået til forutsetningene.

3.1 OM ENHETENES RAMMER

Rådmannens forslag til tiltak og endringer for å oppnå et budsjett i balanse, og kommentarer til disse fremgår av tabellene i kapittel 4.

Enhetsledernes kommentarer og bekymring som fremkommer i vedleggsdelen må oppfattes som reelle. Rådmannen deler enhetsledernes bekymring, og er ydmyk ovenfor den krevende oppgaven enhetslederne er pålagt med å drive innenfor de foreslåtte rammene.

Det presiseres at det er enhetens innmeldt behov for ressurser i 2020 som danner grunnlag for sammenlikning av rammene i de ulike år.

Helse- og omsorgsenheten

Enheten har i 2019 hatt en budsjettramme på 52,3 mill. Rådmannen foreslår en reduksjon av enhetens rammen på 3,9 mill i 2020, og ytterligere 3,7 mill i 2021 som øker til 4,1 mill i 2022 og 4,5 mill i 2023, sammenliknet med enhetens innmeldte behov for ressurser i 2020.

Foreslått ramme for 2020 blir da likevel 56,1 mill, som er nesten 4 mill mer enn i 2019. Dette som en konsekvens av korrigerende av underbudsjetterte poster til brukerstyrt personlig assistanse (BPA) og legekantor.

Ramme for 2023 blir 52,3 mill. Det samme som i 2019.
Det vises til enhetsleders kommentarer i vedleggsdelen.

Enhet NAV/ Oppfølging

Enheten har i 2019 hatt en budsjettramme på 21,5 mill. Rådmannen foreslår en reduksjon av enhetens rammen på 0,7 mill i 2020, og ytterligere 1,35 mill i 2021, som øker til 1,5 mill i 2022 og 1,6 mill i 2023, sammenliknet med enhetens innmeldte behov for ressurser i 2020.

Foreslått ramme for 2020 blir da 20,1 mill, som er nesten 1,5 mill mindre enn i 2019. En del av dette skyldes at enheten har meldt inn behov for mindre ressurser i 2020 enn i 2019

Ramme for 2023 blir 18,8 mill. 2,6 mill. mindre enn i 2019.
Det vises til enhetsleders kommentarer i vedleggsdelen.

Enhet barnehager

Enheten har i 2019 hatt en budsjettramme på 6,55 mill. Rådmannen foreslår en reduksjon av enhetens rammen på 0,3 mill i 2020, og ytterligere 0,44 mill i 2021, som øker til 0,48 mill i 2022 og 0,52 mill i 2023, sammenliknet med enhetens innmeldte behov for ressurser i 2020.

Foreslått ramme for 2020 blir da 6,37 mill, som er nesten 0,3 mill mindre enn i 2019.

Ramme for 2023 blir 6,1 mill. 0,4 mill. mindre enn i 2019.
Det vises til enhetsleders kommentarer i vedleggsdelen

Enhet Vegårshei skule og SFO

Enheten har i 2019 hatt en budsjetttramme på 32,2 mill. Rådmannen foreslår en reduksjon av enhetens rammen på 1,04 mill i 2020, og ytterligere 2,1 mill i 2021 som øker til 2,3 mill i 2022 og 2,5 mill i 2023, sammenliknet med enhetens innmeldte behov for ressurser i 2020.

Foreslått ramme for 2020 blir da likevel 33,6 mill, som er nesten 1,5 mill mer enn i 2019. Økningen skyldes blant annet flere nye gjesteelever, økte skysskostnader og nye krav som følge av ny læreplan.

Ramme for 2023 blir 30,88 mill. 1,4 mill. mindre enn i 2019
Det vises til enhetsleders kommentarer i vedleggsdelen.

Enhet Teknisk drift og forvaltning

Enheten har i 2019 hatt en budsjetttramme på 10,46 mill. Rådmannen foreslår en reduksjon av enhetens rammen på 0,9 mill i 2020, og ytterligere 0,63 mill i 2021, som øker til 0,68 mill i 2022 og 0,75 mill i 2023, sammenliknet med enhetens innmeldte behov for ressurser i 2020. Foreslått ramme for 2020 blir da 9,17 mill, som er nesten 1,3 mill mindre enn i 2019. Ramme for 2023 blir 8,16 mill. 2,3 mill. mindre enn i 2019

Det vises til enhetsleders kommentarer i vedleggsdelen

Rådmannens stab

Rådmannens stab har i 2019 hatt en budsjetttramme på 16,56 mill. Rådmannen foreslår en reduksjon av enhetens rammen på 1,8 mill i 2020, og ytterligere 0,74 mill i 2021, som øker til 0,86 mill i 2022 og 0,94 mill i 2023, sammenliknet med enhetens innmeldte behov for ressurser i 2020.

Foreslått ramme for 2020 blir da 15,3 mill, som er nesten 1,65 mill mindre enn i 2019.
Ramme for 2023 blir 14,16 mill som er 2,4 mill mindre enn i 2019.
Det vises til kommunalsjefens kommentarer i vedleggsdelen

3.2. ØKT PROMILLE FOR EIENDOMSSKATT I 2020

I statsbudsjettet er det foreslått en del endringer i eiendomsskatteloven. Det er blant annet foreslått en lovpålagt reduksjonsfaktor i eiendomsskattetaksten på 30% for bolig og fritidseiendom. Dvs. en reduksjon på 10% i forhold til dagens ordning for boliger med formuesgrunnlag og 30 % reduksjon for fritidsboliger og boliger som ikke har formuesgrunnlag.

Ved å gå for 5 promille i 2020 vil dette gi kommunen en «engangsgevinst» på ca. kr. 1,6 millioner. Ved å ikke gjøre dette vil «gapet» øke tilsvarende. Denne ekstraintekten vil altså kun gjelde for 2020.

3.3. PRIVATISERING / OMKLASSIFISERING AV KOMMUNALE VEIER

Rådmannen foreslår at kommunestyret vedtar å omklassifisere kommunale veier til privat veier med virkning fra 2021. I punkt 3.2.under er det satt opp samme oversikt som i fjor for en slik løsning.

Effekt av å sette bort (outsource) vedlikeholdet av kommunale veier har også blitt utredet tidligere. Her er imidlertid konklusjonen at dette ikke vil være økonomisk lønnsomt. Utredningen finnes i vedleggsdelen til budsjettforslaget, men her ligger det etter rådmannens vurdering ikke noe handlingsrom.

Vi har følgende kommunale veier:

- ca. 55 km kommunale grusveier
- ca. 8 km kommunale asfaltveier (stor sett i boligfelt mv i Myra og Ubergsmoen)

Av de kommunale grusveiene er det noen gjennomgangsveier og noen blindveier.

Følgende er gjennomgangsveier (21080 m):

- Presteveien (9940 m)
- Takseråsbakken (1010 m)
- Sinesveien (3620 m)
- Kilsveien (3950 m)
- Kaldalsveien (2560 m)

Følgende er blindveier (33880 m):

- Stokksundøyveien (2650 m)
- Solbergveien (830 m)
- Kleivaneveien (1610 m)
- Arnheimsveien (930 m)
- Værlandsveien (4970 m) (3050 m til Solbergveien, 1920 m videre til avkjørsel Lia)
- Slettåsveien (3820 m)
- Vierliveien (3700 m) (inkl. en liten stubb som går gjennom Risør kommune)
- Harekjærveien (1200 m)
- Raudsandmoveien (5000 m)
- Løvnesveien (700 m)
- Gisetveitveien (1150 m)
- Åsveien (3500 m)
- Lauveveien (1690 m)
- Kvisliveien (2130 m)

Det er her sett på effekten av å nedklassifisere de kommunale **blindveiene** (ikke gjennomgangsveier) nevnt over til private veier.

Anslagsvise kostnader:

Kostnader vintervedlikehold som spares: 33,88 km x kr 14.000,- per km = kr 474.320,-

Kostnader sommervedlikehold som spares: 33,88 km x 10.000,- per km = kr 338.800,-

Stipulert besparelse beredskap kr 150.000,-

Sum kostnader veivedlikehold som kan spares kr 813.270,-

Merknader til priser per km

- Vintervedlikeholdsprisene er hentet som et snitt fra de private kontraktørene på denne type veier
- Sommervedlikeholdsprisene er hentet fra kommunens regnskap 2017 og disse inneholder også endel vinterkostnader som gjøres i egen regi og som ikke inngår i kontraktene til kontraktørene, f.eks. brøytestikk og en del bistand også med vintervedlikeholdet generelt

Dersom disse veiene nedklassifiseres vil kommunen sitte igjen med 21 km gjennomgangsveier (grusveier) og 8 km i hovedsak asfalterte veier i boligfelt mm i Myra og Ubergsmoen, samt parkeringsplasser, plasser ved våre bygg (skole, sykehjem, hallen, kommunehus mm).

Stillingen til kommunens tidligere veivokter er ikke blitt erstattet. Ved å nedklassifisere veiene, vil kommunen få færre oppgaver. Dette vil kunne bidra til å møte utfordringene med at kommunens veivokter har sluttet og stilling til vedlikehold av veiene ikke er blitt erstattet. Dersom privatisering / omklassifisering ikke skjer, så vil dette medføre en kvalitetsnedsettelse på øvrig vedlikehold og drift av kommunens eiendommer.

Dersom kommunen fortsatt velger å opprettholde tilskudd til private veier, vil det kunne antas å medføre økt tilskudd ved nedklassifisering av veiene. I dag bevilges det et beløp som gir ca. kr 8,- per meter vei. Med tilsvarende sats gir dette en utgift på 33880 m x kr 8,- per meter = kr 271.040,-. Det er i denne oppstillingen ikke medregnet noen oppgradering av veiene (investering) før de nedklassifiseres. Dersom dette er nødvendig vil kanskje de første 1-2 års innsparing (kanskje mer) brukes på dette. Dette må utredes nærmere. Det er heller ikke her medregnet juridisk bistand ved selve gjennomføringen.

Samlet besparelse er således stipulert til ca. kr 500 000,- per år.
(Ca. kr 5 millioner over en 10-års periode).

I rådmannens forslag er imidlertid tilskudd til private veier foreslått strøket.

3.4. STØTTE TIL SOGNEDIAKONSTILLING OG ALTERNATIV TIL VOLD (ATV)

For inneværende budsjett ligger støtte til felles diakonstilling i sognet med kr. 25.000 etter søknad om slik støtte fra Sognet i 2018. Slik støtte er ikke lovpålagt, og antakelig ikke en forutsetning for stillingen, da ny sognediakon ble ansatt og i funksjon før støtten ble gitt.

Med den økonomiske situasjonen kommunen nå befinner seg i vil rådmannen anbefale å avvike denne støtten i kommende periode.

Alternativ til Vold (ATV) er en stiftelse som arbeider med terapeutisk behandling av voldsutøvere for å forhindre ny voldsutøvelse. Tiltaket har hatt brukere fra Vegårshei, men det forekommer sporadisk, og det kan være flere år mellom tilfellene. Arendal kommune har samarbeidsavtale med ATV, og de øvrige Østre- Agderkommunene bidrar med mindre støttebeløp. Vegårsheis bidrag i 2019 var kr. 14.000. Rådmannen i Arendal hadde i sitt budsjettforslag for 2019 foreslått å avvike samarbeidsavtalen, men politikerne i Arendal valgte å opprettholde ordningen. Vegårshei fortsatte også ordningen, men kan imidlertid uavhengig av dette velge å ikke delta i spleiselaget om tjenesten.

3.5. IKKE LOVPÅLAGTE TILSKUDD OG STØTTEORDNINGER

Ulike tilskuddsordninger utgjør en del av kommunens kostnader som ikke er enten strengt nødvendige eller lovpålagte, og det ligger dermed innenfor det administrative og politiske handlingsrommet å redusere disse kostnadene. Tabellen under viser hva det gis tilskudd nå.

Tilskudd til:	K-styre vedtak 2019	Budsjettforslag 2020
Ungdomsklubben Villheia	27 000	0
Ungdomsklubben NITO	27 000	0

Lag og foreninger	115 000	100 000
Vegårshei Bygdetun	80 000	80 000
Vegårshei Frivilligsentral	223 000	273 000
Vegårshei Ski og Aktivitetssenter	115 000	100 000
Vegårshei Ski og Aktivitetssenter Tilskudd til utviklingsplan	366 000	366 000
Bygdekino	19 000	19 000
Kretslokaler	22 000	0
Private veier	79 000	0
Spredt boligbygging	60 000	0
Politiske partier	23 000	0
Sognediakonstilling	25 000	0
Alternativ til vold (ATV)	14 000	0
SUM	1 195 000	890 000

Rådmannen foreslår å kutte eller redusere på disse tilskuddene for 2020 og videre i perioden. Isolert sett er slik støtte positive tiltak, men den økonomiske situasjonen sett i et helhetsperspektiv kan etter rådmannens mening ikke forsvares idet ordinær drift da må svekkes ytterligere. Det vises også til vedleggsdelen kapittel 1.4. «Tilskuddsordninger».

3.6. PROSJEKT BÆREKRAFT

Rådmannen foreslår å etablere et helhetlig utviklings- og omstillingsprosjekt for kommunen, og baserer en stor del av løsningen på utfordringene i økonomiplanperioden på effekt av Prosjekt Bærekraft.

Tabellen under synliggjør gapet som må dekkes inn i 2020 og videre i perioden. Likeledes viser tabellen hvordan «Prosjekt Bærekraft» er fordelt på enhetene og hvilken effekt dette kan ha.

År	2020	2021	2022	2023	
Gapet	1 900 000	9 075 000	9 935 000	10 835 000	Effekt prosjekt bærekraft
Kuttforslag basert på nøkkelfordeling					ca. årsverk i 2021 som må reduseres
Teknisk	136 002	628 813	685 060	747 208	1
Rådmannens stab	158 059	744 425	858 865	936 275	1
Barnehage	89 866	443 438	483 103	526 930	1
Skole	449 374	2 120 444	2 310 509	2 519 322	3
Helse	787 098	3 785 777	4 124 414	4 498 581	5
Nav	279 600	1 352 103	1 473 049	1 606 684	2
Sum	1 900 000	9 075 000	9 935 000	10 835 000	12

Prosjektideen er foreløpig på skissestadiet, men vil bli konkretisert dersom politikerne signaliserer tilslutning til etablering av prosjektet.

Foreløpig skisse:

- Et helhetlig omstillings- og utviklingsprosjekt hvor politikere, leder og tillitsvalgte sammen finner de gode løsningene for å oppnå bærekraft i Vegårshei kommune
- Kommunestyret er prosjekteier og vedtar etablering av prosjektet
- Administrasjonsutvalget har styringsgruppefunksjon
- Ledergruppa må ha en aktiv rolle sammen med tillitsvalgte
- Det etableres delprosjekter med konkrete oppdrag/ mandat å identifisere innsparingsmuligheter og nye måter å løse oppgavene på i sektorene
- Bred involvering av ansatte i delprosjektene
- Ekstern prosjektleder gir støtte til prosjektet og sikrer framdrift. Prosjektleder skal ikke gi oss svarene men hjelpe oss til å finne dem selv. Forutsetter ekstern finansiering
- Vil søke prosjektskjønnsmidler fra Fylkesmannen og OU- midler fra KS
- Prosjektet må gi oss svar på spørsmålene vi ikke har klart å finne svaret på nå enda, f. eks. Hvorfor er Helse- og omsorgskostnadene i Vegårshei 6000 kr. høyere pr. innbyggere enn i kommuner vi sammenliknes med?
- Vurdere behov for bistand fra eksternt analysemiljø for å finne svar på spørsmålene
- Finnes det oppgaver vi kan slutte å gjøre? -eller som kan overlates til andre?
- Hvordan kan innbyggere, pårørende og frivillige involveres i tjenesteproduksjonen?
- Fokus på å få gevinster av digitalisering og ny teknologi, bla. trygghetsteknologi
- Vil søke ekstern finansiering til dette også
- Prosjektet må lykkes for at Vegårshei kommune skal være bærekraftig i fremtiden

3.7. INTERKOMMUNALT SAMARBEID DER DETTE ER LØNNSOMT

En stor del av det interkommunale samarbeidet vi i dag har etablert er en konsekvens av at kommunene hver for seg er for små til å løse oppgavene alene, og til å etablere forsvarlige og stabile fagligmiljøer.

Samtidig er det grunn til å tro at det finnes det fagområder og funksjoner vi ikke samarbeider på i dag, hvor det bør være mulig å løse oppgavene med færre ressurser og lavere kostnader sammen, enn det vi gjør hver for oss i dag.

Rådmannen har tatt initiativ ovenfor de andre rådmennene i Østre- Agder regionråd om å sette oss ned og vurdere samarbeid hvor økonomisk lønnsomhet er hovedmotivasjonen i tillegg til at det etableres større og attraktive fagmiljøer og redusert sårbarhet.

Initiativet er blitt godt mottatt, og arbeidet med å identifisere aktuelle funksjoner som kan vurderes er startet. Her vil det være aktuelt med samarbeidskonstellasjoner hvor ikke nødvendigvis alle de 8 Østre- Agderkommunene deltar, og Vegårshei bør ha ambisjoner om å være vertskommune for 1 eller flere nye samarbeid.

Lønnsomme interkommunale samarbeidsløsninger vil kunne være et alternativ til å kutte ut funksjoner og si opp ansatte i egen organisasjon, og samtidig klare å løse oppgavene en kommune skal gjøre. Besparelser gjennom lønnsomt interkommunalt samarbeid vil være et viktig bidrag til innsparingene som er budsjettert som effekt av Prosjekt Bærekraft.

3.8 AVDRAGSTID PÅ LÅN

Kommunen har til nå vært «godt innafor» mht. krav i ny kommunelov om minimumsavdrag på lån. For å lukke «gapet» i budsjett 2020 og økonomiplanperioden har vi budsjettert med

økt avdragstid i tråd med de nye minimumskravene i loven. Dette gir en redusert avdragsbelastning i driften på ca. 2 millioner pr. år.

3.9 BRUK AV DRIFTSFONDET

Vegårshei kommune har gjennom de siste 7 årene klart å avsette midler til driftsfond/ buffer som ved utgangen av 2019 utgjør ca. 10.8 millioner. Vi vil etter all sannsynlighet måtte bruke av disse midlene for å bringe regnskapet for 2019 i balanse. I tillegg har rådmannen valgt å budsjettere med å bruke 4 mill av driftsfondet i 2020 for å lukke «gapet». Hvor mye av fondet som må benyttes for å berge regnskapet i 2019 vil være avgjørende for om det fortsatt vil finnes midler på fondet etter dette. Det er ikke funnet rom for avsetning av nye midler til driftsfond i 2020 eller 2021. Det er ikke rom for å avsette til sparing når vi ikke har midler nok til den daglige driften. Det er imidlertid funnet rom for en mindre avsetning til buffer med kr. 760 000 i 2022 og 2023.

3.10. ANDRE GREP I FORSLAGET

Avgifter og brukerbetaling

Budsjettets inntektsside er også nøye gjennomgått, og det er kun foreslått mindre økninger av et fåtall brukerbetaling for tjenester knyttet til helse, omsorg og oppvekst. Rådmannen vil ikke definere disse økningene som dramatiske.

For gebyr i plan- og byggesak foreslår rådmannen en betydelig økning av gebyrsatsene, herunder innføring av nye ulovlighetsgebyr for byggesaksbehandling. Det vises til kapittel 2.3 i vedleggsdelen.

Med hensyn til nivå for kommunale avgifter gjelder selvkostprinsippet. Det betyr at avgiftsnivået skal være slik at avgiftene dekker kommunens kostnader knyttet til vann, kloakk, renovasjon og feiing. Vi har i dag en dekningsgrad for både vann og kloakk som gjør at avgiften ikke kan økes før nytt renseanlegg i Myra er fullført, og VA- fondet brukt opp.

Utbytte fra Agder energi

Rådmannen har valgt å budsjettere ut fra et utbytte på 4.955 mill. i 2020.

Netto driftsresultat

I rådmannens budsjettforslag for 2020 legges til grunn et netto driftsresultat på kr. 2.600 mill. For år 2 (2021) i økonomiplanen anslås et netto driftsresultat på kr.- 1,4 mill. For år 3 (2022) anslås dette til kr. – 2.163 mill. mens for år 4 (2023) er netto driftsresultat negativt med kr.- 2.163 mill.

Investeringsprosjekter

Vegårshei kommune har de siste årene gjennomført flere store investeringer. Det er ønskelig at kommunen er aktiv og offensiv ved å prioritere fremtidsrettede og nødvendige investeringsoppgaver. På denne måten utvikler kommunen tjenestetilbudet og tilpasser kapasiteten til kommuneplanens mål om flere innbyggere, tilrettelegging for boligbygging, satsing på barn, unge og eldre, samt fremtidig samfunnsutvikling. Ny ungdomsskole og et fremtidsrettet helsesenter har vært kritiske elementer for å sikre nødvendig og fremtidsrettet infrastruktur, men har bidratt til at rente- og avdragsbelastningen til driftsbudsjettet har økt.

En god og fremtidsrettet infrastruktur er viktig og nødvendig for et lokalsamfunn, men man kan naturligvis heller ikke investere "over evne". I fireårsplanen er det en klar forutsetning for økonomien framover, at ikke lånebehovet økes utover det som er foreslått, og at ikke nye

investeringer fører til betydelig økte driftskostnader. Som følge av dette ble det i 2018 besluttet investeringsstopp, med unntak av planlagte investeringer i VA- infrastruktur.

Som kjent blir det nye renseanlegget dyrere enn planlagt, og for at ikke den kommunale avgiftsbelastningen på innbyggerne skal bli urimelig stor i årene fremover er det nødvendig å redusere ambisjonsnivået også her. Rådmannen har lagt til grunn at fremføring av VA til Moland tas ut av økonomiplanen, og at vi gjennom mindre utbedringer kan klare oss med dagens høydebasseng på Kjørkeliheia noen år til. På den måten kan nytt renseanlegg i Myra, og forbedring av vannforsyningen til Ubergsmoen gjennomføres og prioriteres.

Utviklingsfond

Vegårshei kommune har, siden salg av deler av aksjeporteføljen i Agder Energi for en del år tilbake, hatt et stort utviklingsfond pålydende kr. 34,4 millioner stående på "bok". Disse pengene har slik rentesituasjonen har vært tidligere, gitt god avkastning som har kunnet benyttes inn i driften. I dag er imidlertid rentesituasjonen annerledes, og renteinntektene er lavere enn prisveksten, noe som gjør at fondet i realitet taper verdi. Kommunestyret vedtok i budsjettbehandlingene i 2016 og 2017 å disponere kr. 30 mill. av fondet for å kunne finansiere bygging av ny ungdomsskole og helsesenter, slik at størrelsen på låneopptaket ble redusert, med påfølgende reduksjon i rente- og avdragsutgifter. Rest av fondet var 4.4 mill. pr. 01.01.2019.

3.11. OM ROBEK

ROBEK (register om betinget godkjenning og kontroll) er et register over kommuner og fylkeskommuner som er i økonomisk ubalanse. Kommuner og fylkeskommuner i ROBEK må ha godkjenning fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet for å kunne foreta gyldige vedtak om låneopptak eller langsiktige leieavtaler, samt at lovligheten av budsjettvedtakene skal kontrolleres.

Svak kommuneøkonomi er som regel ikke et resultat av plutselige og uforutsette hendelser. Det kan skyldes en utvikling som har pågått over flere år. Derfor kan det ofte være en større utfordring å ansvarliggjøre de folkevalgte når det gjelder den økonomiske utviklingen mot en bærekraftig kommuneøkonomi.

Årsakene

En kommune blir oppført i ROBEK hvis:

- kommunestyret har vedtatt å fastsette et årsbudsjett uten at alle utgifter er dekket inn på budsjettet
- kommunestyret har vedtatt å fastsette en økonomiplan uten at alle utgifter er dekket inn på økonomiplanen
- kommunestyret har vedtatt at et regnskapsmessig underskudd skal fordeles ut over det påfølgende budsjettår etter at regnskapet er fremlagt eller
- kommunen ikke følger vedtatt plan for dekning av underskudd

Hva er Fylkesmannens rolle overfor kommunene?

I tillegg til å godkjenne låneopptak, kontroll med lovligheten av kommunestyrets budsjettvedtak og økonomiplan skal Fylkesmannen være en god rådgiver for kommuner innmeldt i registeret.

Fylkesmannen skal også påse at kommuner i registeret utarbeider en forpliktende plan, og følge opp at planen blir fulgt gjennom jevnlig statusrapporter.

Hva vil det bety for Vegårshei om vi havner på ROBEEK- lista?

- ROBEEK omtales ofte av media som en «skammens liste». Det gir ikke godt omdømme å være en ROBEEK- kommune.
- Fylkesmannen må godkjenne låneopptak og leieavtaler. Dette vil antakelig ha liten betydning for Vegårshei. Vi planlegger kun helt nødvendige investeringer i VA-infrastruktur i årene fremover.
- Kommunen vil få ekstra oppfølging fra Fylkesmannen. Det kan være positivt og innebære ekstra støtte.
- Fylkesmannen vil kreve at vi «tar grep» f. eks i form av et helhetlig innsparingsprosjekt for å oppnå bærekraft i økonomien.

Rådmannen anbefaler at Vegårshei kommune «tar grepet» nå, og etablerer Prosjekt Bærekraft umiddelbart, heller enn å vente på at dette blir et krav fra Fylkesmannen. Gjør vi ikke det vil sannsynligheten være stor for at vi blir en ROBEEK- kommune innen utløpet av økonomiplanperioden.

4. FORESLÅTTE ENDRINGER OG KOMMENTARER

Rådmannen har ikke, eller i svært liten grad, kunnet imøtekommet nye og endrede behov på flere tjenesteområder. Den totale rammen for budsjettåret 2020 og resten av perioden er som beskrevet over ekstremt stram.

I tabellen under synliggjøres forslag til tiltak fra enhetene og rådmannens endelige forslag for budsjettåret 2020. Rådmannen har foretatt noen endringer i forhold til det lederne selv har lagt inn som tiltak og forslag. Dette har blitt gjennomgått felles i ledergruppa. I alle rammene har «prosjekt bærekraft» blitt lagt inn jfr. beskrivelse over i kapittel 3.6.

Det vises for øvrig til vedleggsdelen:

- *Beskrivelse av enhetene og ledernes kommentarer*

Budsjettversjon	Enhetenes forslag	Rådmannens forslag
År	2020	2020
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	16 571 952	16 571 952
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	0	0
Valgte driftstiltak	-12 700 801	-16 571 952
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	3 871 151	0

Valgte tiltak

Rådmannens stab	-1 656 706	-1 814 766
<i>Gebyrøkninger byggesak</i>	-311 000	-311 000
<i>Idéstadiet) Skogbrukssamarbeid mellom Vegårshei, Åmli og Tvedestrand</i>	-225 126	-225 126
<i>Prosjekt bærekraft rådmannens stab</i>		-158 060
<i>Prosjektlederendring</i>	-563 140	-563 140
<i>Reduksjon årsverk Rådmannens stab</i>	-289 993	-289 993
<i>Statliggjøring av skatteoppkrever og arbeidsgiverkontroll</i>	-267 447	-267 447

Tilskuddsordninger	-419 000	-419 000
<i>Reduksjon tilskudd</i>	-259 000	-259 000
<i>Redusere kommunens tilskudd til Fellesråd</i>	-160 000	-160 000

Vegårshei skule, SFO og VO	41 664	-1 043 662
<i>Fjerne tospråklig fagopplæring</i>	-458 774	-458 774
<i>Nye krav til tilpasset opplæring</i>	190 785	190 785
<i>Nye læremidler</i>	500 000	250 000

<i>Prosjekt bærekraft skole</i>		-449 376
<i>Reduksjon av årsverk skole</i>		-635 950
<i>Reduksjon i pedagogtimer</i>	-165 347	-165 347
<i>Redusere kursvirksomhet</i>	-40 000	-40 000
<i>Reelle kostnader til skyss</i>	300 000	300 000
<i>Øke foreldreinnbetaling SFO</i>	-35 000	-35 000

Kommunale barnehager	-413 368	-312 450
<i>Ansette fagarbeider i barnehagelærerstilling</i>	-152 628	-152 628
<i>Prosjekt bærekraft barnehage</i>		-89 867
<i>Vedtektsendring §3 åpningstid, stenge bhg fire uker om sommeren</i>	-69 955	-69 955
<i>Vedtektsendring §3 åpningstid, redusere åpningstid på Ubm med en time 7:30-16:00, redusere fagarbeider 30%</i>	-190 785	

Nav og oppfølgingstjenester	-395 307	-674 907
<i>Etablere hverdagsrehabilitering og flytte rehabiliteringsenhet/ergoterapi</i>	-63 595	-63 595
<i>Prosjekt bærekraft NAV</i>		-279 600
<i>Reduksjon årsverk NAV</i>	-331 712	-331 712

Helse og Omsorg	-1 609 932	-3 923 313
<i>Prosjekt bærekraft helse</i>		-787 101
<i>Reduksjon av årsverk helse og omsorg</i>		-1 526 280
<i>Redusere innkjøp av medisinsk materiell</i>	-80 000	-80 000
<i>Redusere ressurs tjenestekontor</i>	-182 594	-182 594
<i>Redusere vikarinnleie ferie</i>	-1 271 900	-1 271 900
<i>Redusere vikarinnleie ferie og helg</i>	-304 380	-304 380
<i>Stilling for studenter</i>	228 942	228 942

Teknisk drift	-763 309	-899 011
<i>Mauråsen solgt - reduserte utgifter</i>	-135 000	-135 000
<i>Nedklassifisere kommunale veier</i>	0	0
<i>Prosjekt bærekraft teknisk</i>		-136 002
<i>Reduksjon årsverk teknisk</i>	-601 609	-601 609
<i>Øke husleien på omsorgs- og trygdeboliger</i>	-300	
<i>Øke tilkoblingsavgiften for avløp</i>	-13 200	-13 200
<i>Øke tilkoblingsavgiften for vann</i>	-13 200	-13 200

Frie disponible inntekter, finans og avsetninger	-7 484 843	-7 484 843
<i>Bruk av disp.fond 2020</i>	<i>-4 000 000</i>	<i>-4 000 000</i>
<i>Prognose pr okt.19 på utvikling i rammetilskudd og skatt 2021-2023</i>	<i>-95 843</i>	<i>-95 843</i>
<i>Redusere kommunens nedbetaling av lån til minsteavdrag</i>	<i>-2 014 000</i>	<i>-2 014 000</i>
<i>Øke promillen fra 4 til 5 for 2020</i>	<i>-1 375 000</i>	<i>-1 375 000</i>
<i>Økte utgifter til renter og avdrag iht rådmannens forslag til økonomiplan 2020-2023</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

5. ORGANISERING OG STYRING

5.1. POLITISK STRUKTUR

Kommunestyret (17 medlemmer er nytt fra perioden 2019-2023) er kommunens øverste politiske organ. Kommunestyret gjør vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak.

Kommunestyret har følgende politiske fordeling:

KRF: ordfører + 6

Høyre: varaordfører + 1

SP: 4

AP: 4

Vegårsheikommune styres etter formannskapsmodellen. Dette er hovedmodell i kommuneloven og innebærer at formannskapet velges av kommunestyret etter partienes forholds vise representasjon i kommunestyret. *Formannskapet* (5 medlemmer er nytt fra perioden 2019-2023) behandler økonomiplan, årsbudsjett og skattevedtak, og er ansvarlig for den løpende styringen av arbeidet med kommuneplanen og investeringssaker.

Formannskapet behandler forøvrig saker i henhold til reglementet.

Vegårshei kommune har følgende råd og utvalg:

- Formannskap
- Planutvalg
- Administrasjonsutvalg
- Valgstyret
- Viltneimnd (ikke avgjort ved fremlegg av rådmannens forslag)
- Klageutvalg
- Ungdomsråd
- Rådgivende utvalg:
 - Råd for personer med funksjonsnedsettelse, eldreråd og ungdomsråd
 - Beredskapsråd

I tillegg er det valgt representanter til kontrollutvalg, foretak og selskaper, samt flere utvalg jfr. Kommuneoven kapittel 5 og 7..

Myndighet og ansvar fremgår av vedtak, retningslinjer og reglementer.

5.2. ADMINISTRATIV STRUKTUR

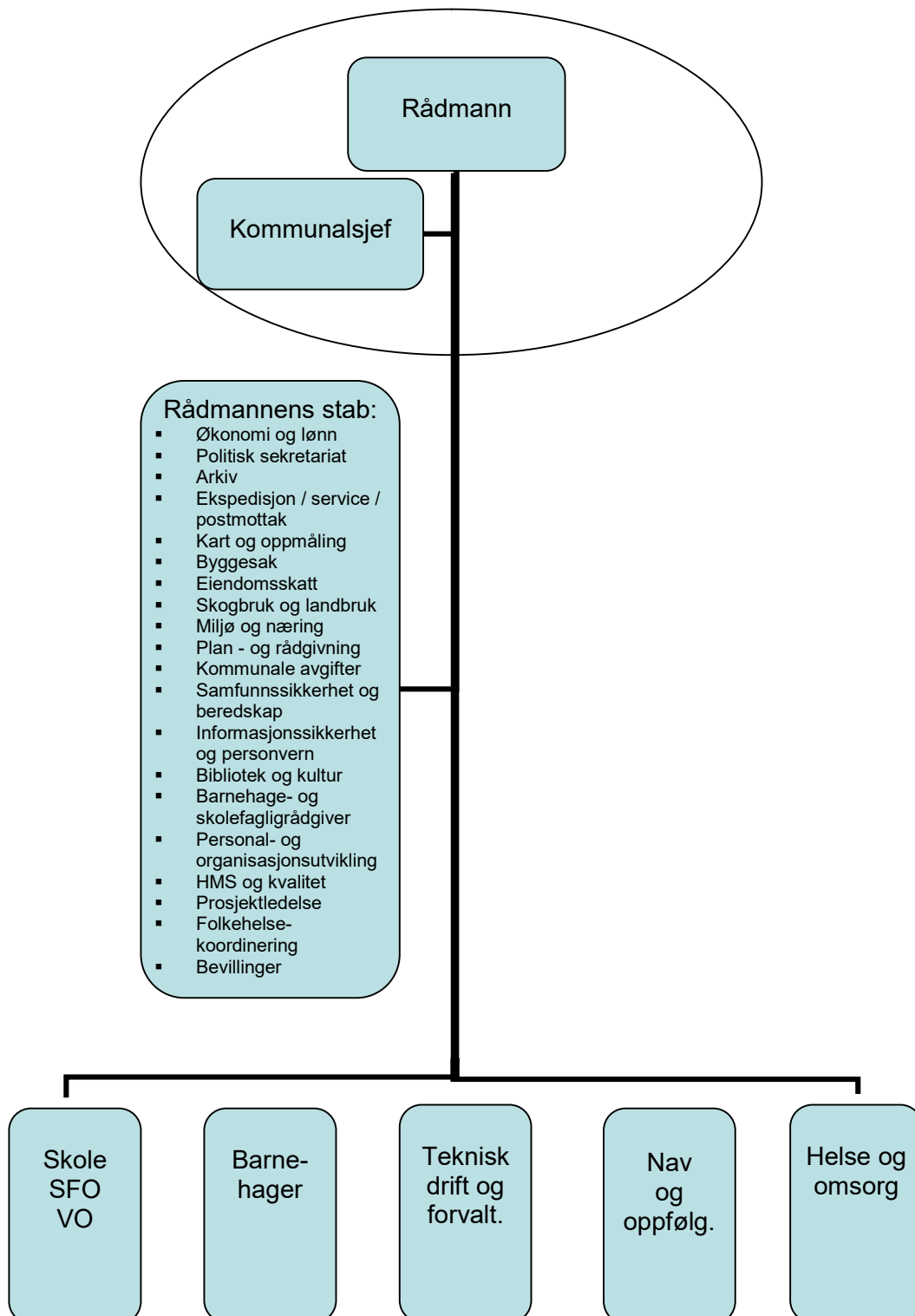
Rådmannen (kommunedirektøren) er kommunens øverste administrative leder. Rådmannen leder arbeidet med å forberede saker for folkevalgte organer, og er ansvarlig for at disse er forsvarlig utredet. Rådmannen har videre ansvar for å gjennomføre og iverksette politiske vedtak. Rådmannens ansvar og myndighet er nærmere beskrevet i delegeringsreglementet vedtatt av kommunestyret. Rådmannen er bindeleddet mellom kommunens politiske ledelse og kommunens ansatte.

Rådmann og kommunalsjef utgjør *rådmannsteamet*. Teamet har et felles ansvar for helheten i kommunen (administrative drifts- og utviklingsoppgaver), og fordeler oppgavene seg imellom.

Rådmannens *ledergruppe* består i tillegg til rådmann og kommunalsjef, av kommunens enhetsledere, for å understreke viktigheten og nødvendigheten av helhetlig tenkning. Rådmannsteamet bidrar forøvrig med lederstøtte til enhetslederne.

Enhetslederne er *delegert totalansvar* for sine respektive enheter. Dette innebærer at enhetslederne har nødvendig myndighet for å sikre enhetenes drift, både når det gjelder faglige, økonomiske, personalmessige og organisatoriske forhold.

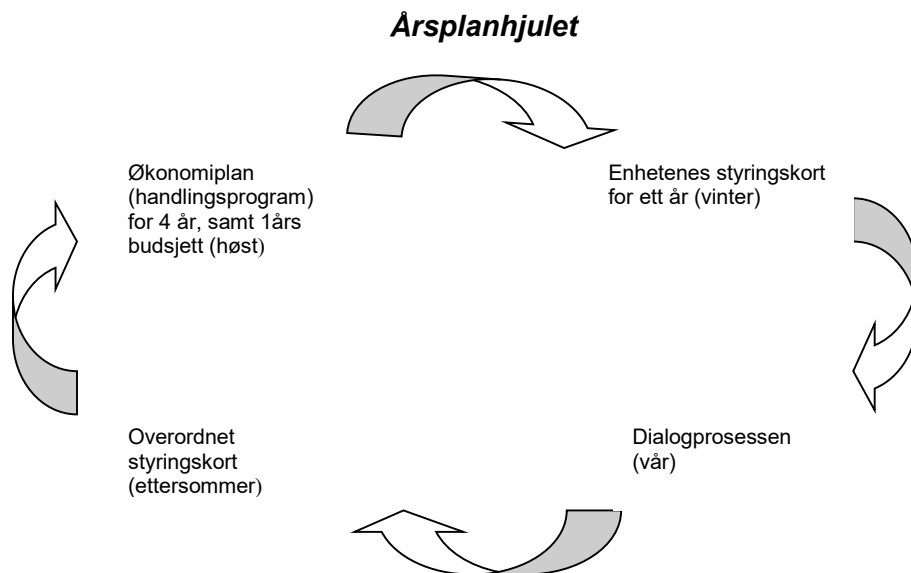
Administrativt organisasjonskart for Vegårshei kommune:

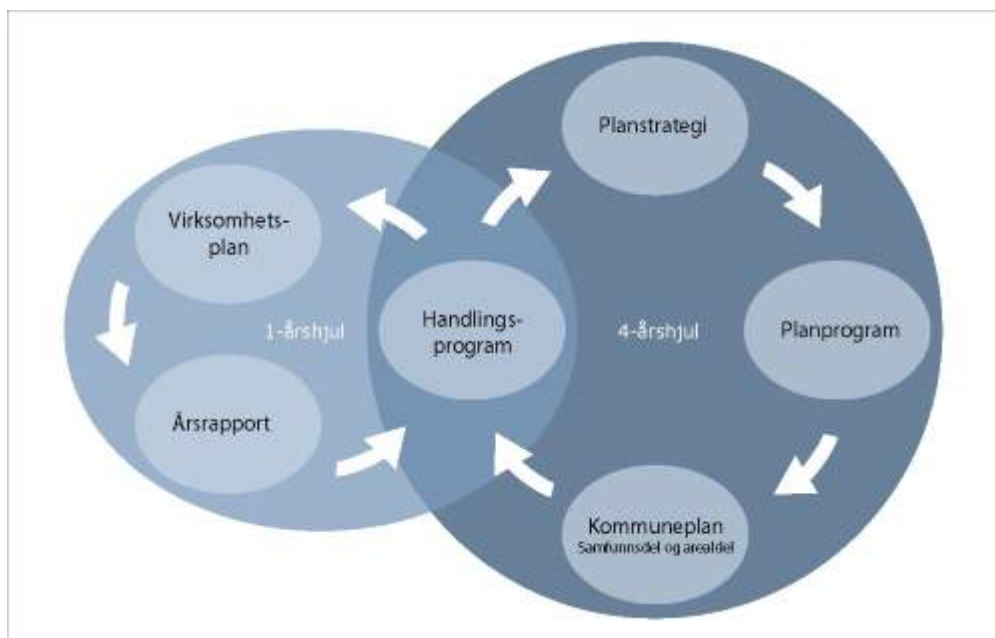
5.3. PLAN- OG STYRINGSSYSTEM

Plan- og styringssystemet skal ivareta de folkevalgtes ansvar for strategisk styring og prioriteringer, og rådmannens ansvar for å iverksette politiske vedtak og styringssignaler.

En forenklet modell kan illustreres på denne måten:

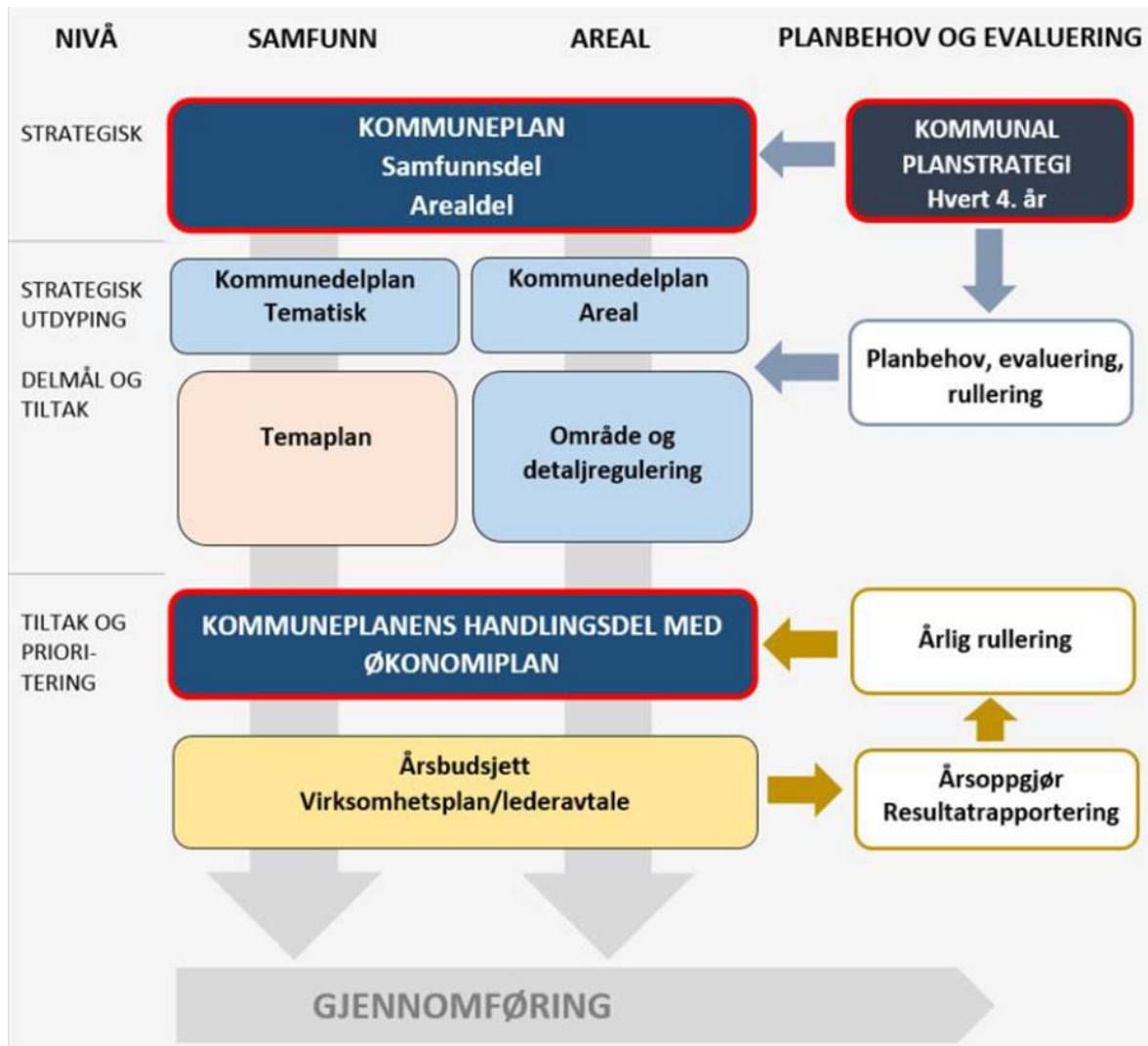

1-årshjulet i sammenheng med 4-årshjulet

Figuren under viser Vegårshei kommunes plansystem. Alle kommunens overordnede planer og strategidokumenter vedtas av kommunestyret.

Planstrategien

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode (fireårsperioden), og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien er første ledd i kommunens plansystem og i kommunens langsiktige samfunnsplanlegging.

Hensikten med planstrategien er å vurdere hvilke planer som skal utarbeides og revideres i valgperioden. For å vurdere planbehovet skal planstrategien drøfte kommunens strategiske valg for samfunnsutvikling, langsiktig arealbruk, miljøutfordringer og de ulike sektorenes utfordringer. Det skal i tillegg vurderes om det er behov for å revidere hele eller deler av kommuneplanen.

Det nye kommunestyret kan når som helst i perioden behandle sak om planstrategi på nytt. Vegårshei kommunestyre vedtok ny planstrategi for 2016-2019 i møte 13.12.16 i PS 110/16.

Kommuneplanen

Kommuneplanen er kommunens overordnede strategiske styringsdokument og inneholder mål og retningsvalg for kommunens utvikling. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. Kommuneplanen utarbeides vanligvis for en periode på 12 år og revideres hvert fjerde år. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål og interesser. Kommuneplanen skal ha en handlingsdel (økonomiplanen) som angir hvordan planen skal følges opp i fireårsperioden, og denne skal revideres årlig.

Før selve arbeidet med kommuneplanen igangsettes skal det utarbeides et planprogram for kommuneplanen. Planprogrammet skal beskrive hvilke temaer som planlegges revidert i kommuneplanen, utredningsbehov og medvirkningsprosesser. Revidert kommuneplan skal behandles av nytt kommunestyre 05.11.19 PS 19/111.

Handlingsprogram

Kommunens økonomiplan skal gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver for kommunens virksomhet. I Vegårshei kommune innarbeides økonomiplanen og årsbudsjettet i handlingsprogrammet, som inneholder økonomiske rammer, mål og planlagte aktiviteter for kommende fireårsperiode.

Styringssystemet

Styringssystemet (virksomhetsstyringen) er *rådmannens verktøy* for å iverksette og følge opp vedtak, mål og prioriteringer. Virksomhetsstyringen skal sikre at kommunen løser oppgavene og når målene på en effektiv måte innenfor gjeldende lover, regler og økonomiske rammer.

6. HOVEDMÅL OG FOKUSOMRÅDER

Overordnet styringskort for 2020 ble vedtatt av kommunestyret 03.09.19 - PS 19/68.

6.1. SAMFUNN- OG INFRASTRUKTURPERSPEKTIVET

Hovedmålene fra kommuneplanen er:

1. Legge til rette for trivsel og god folkehelse i kommunen
2. Legge til rette for flere arbeidsplasser, og bidra til å videreutvikle næringslivet
3. Rask og sikker fysisk og digital kommunikasjon i kommunen og med regionen

Vedtatte mål for 2020	Veien til målet
Befolkningsvekst	Markedsføre Vegårshei som bokommune ved å synliggjøre positive hendelser og aktivitet i befolkningen og omgivelsene
Attraktivt sentrum og levende kretser	Ferdigstille påbegynte prosjekter • Myrvang • Vaskarplassen Legge til rette for god bruk av etablerte møteplasser i hele kommunen
Nødvendig infrastruktur i takt med befolkningens behov	God planlegging og styring av investeringsprosjektene Fullføre nytt renseanlegg Myra Gjennomføre nødvendige investeringer for å sikre drikkevannskvalitet og vannleveranse til Myra og Ubergsmoen. Være pådriver for: • Fiber, mobil og bredbånd • G/S til Moland • Sørge for å opprettholde og helst forbedre det kollektive tilbudet
Næringsutvikling	Opprettholde og bidra til etablering av arbeidsplasser i kommunen og i bo- og arbeidsregionen Bidra til å beholde kompetansearbeidsplasser i kommunen Delta i det regionale næringssamarbeidet med fokus på fellessaker som samler og løfter regionen
Økt kompetanse om klimautfordringer og bevissthet om gode klimatiltak	Ha klimaveikart for Agder på dagsorden i alle organisatoriske ledd

Folketallet i kommunen har tidligere økt raskere enn forventet, men vi ser nå en utflating der folketallet holder seg stabilt. Folketallet er pr. 31.10.19 er 2092. Veksten, som kommunen har hatt, kan ha flere årsaker. Kommunen har gjennom flere år opparbeidet seg et godt omdømme, og har hatt flere positive medieomtaler. I tillegg er det tilgjengelige boligtomter i

hele kommunen. Mottak av flyktninger og flere familiegjenforeninger har også bidratt til befolkningsvekst. Kommunen har imidlertid hatt lavere fødselstall i de siste årene. Kommunen har også erfart at et godt omdømme må pleies og vedlikeholdes dersom den ønsker fortsatt tilflytting.

Det er stort fokus på å skape og tilrettelegge for både et attraktivt sentrum og levende kretser. Det jobbes aktivt med utviklingsprosjektet «Myrvang» midt i Myra sentrum. Likeledes er «Vaskarplassen» nå blitt en realitet.

De vedtatte investeringsprosjektene følger i stor grad planene. Utbygging og forbedring av kommunens VA-anlegg er et prioritert område. Noen investeringer er imidlertid skjøvet i tid, eller tatt ut pga. både kommunens stramme økonomi, men også manglende kapasitet i administrasjonen til å betjene oppgavene. Utbygging av VBO, helsehus, ungdomsskole og bibliotek er nå realiteter. Bygging av nytt renseanlegg og brannstasjon er igangsatt. Fiberprosjektet er fortsatt en aktiv pådriver for å få på plass dekningskapasitet i hele bygda.

Kommunen deltar i regionale næringsnettverk, og har fokus på både lokal og regional utvikling. Med stadig strammere økonomiske rammer og økt fokus på samarbeid, blir det kanskje enda viktigere i fremtiden å utnytte de gode kreftene som totalt sett finnes i kommunen og regionen. Kommunen og private interesser må dra i samme retning for best mulig tilrettelegging for nyskaping.

Ved alle nye investeringer og fornyinger av eksisterende infrastruktur og bygg, skal klima- og miljøutfordringer ivaretas på best mulig måte. Klimaveikart for Agder blir et viktig og nødvendig verktøy i all samfunnsplanlegging.

6.2. BRUKER- OG TJENESTEPERSPEKTIVET

Hovedmålene fra kommuneplanen er:

1. Levere gode og fremtidsrettede tjenester til innbyggerne
2. Gjøre tjenestene mer tilgjengelige

Vedtatte mål for 2020	Veien til målet
Sikre barn og ungdom trygghet i barnehage- og skolehverdagen og god kvalitet i opplæringen	Sikre riktig kompetanse i barnehage og skole Implementere prosjekter over i daglig drift: • Minoritetspråklige barn i barnehage og skole God strategi for hensiktsmessig organisering av skoleuka for alle elevene Godt samarbeid mellom hjem og barnehage / skole
Fremtidsrettede og forebyggende helse- og omsorgstjenester	Sørge for tilpassede boliger og institusjoner Sikre tilstrekkelig dagtilbud til hjemmeboende demente Effektiv bruk av trygghets- og omsorgsteknologi til beste for innbyggere og

	ansatte Sikre god organisering av tjenestene med fokus på brukernes behov
God sosial trygghet og bedre levekårene for vanskeligstilte	Ha veikart for levekår og folkehelse på dagsorden i alle organisatoriske ledd Tilby tiltaksplasser Fokus på tverrfaglig samarbeid • Implementere BTI som verktøy/metode i alle enheter • Videreføre det gode SLT samarbeidet

Kommunen har stort fokus på knytte til seg, og beholde kvalifisert kompetanse. Det legges stor vekt på å levere gode tjenester til våre innbyggere, samtidig med at kravet til effektivisering opprettholdes. Dette blir stadig mer krevende knyttet opp mot stram økonomi, sårbarhet og kapasitet. Det er en klar målsetting at nye digitale løsninger vil være et effektivt og nødvendig bidrag til å også i fremtiden kunne levere tilfredsstillende tjenester til innbyggerne.

Kommunen følger nøye med på utviklingen i oppvekstsektoren. Det har vært, og er, stort fokus på samordning og koordinering av spesialpedagogiske behov og ressurser. Prosjekter knyttet til tidlig innsats er nå implementert i drift. Språkprosjekt i barnehagen, har vært meget vellykket og søkes også nå å implementeres i daglig drift. I hele oppvekstsektoren er det stort fokus på kvalitet og kompetansehevende tiltak selv om ressursene bli mindre.

For å imøtekomme nye krav og forventninger for å løse fremtidige helse- og omsorgsoppgaver er det satt inn enda større fokus og forventninger til prosessen med å få flere ansatte opp i høyere stillinger. Det knyttes også større krav til gevinstrealiseringer av sammenslåingen av omsorgsenhetene, som ble gjennomført fra 2018. Brukernes behov er hovedsak for denne omstillingen.

Kommunen har stor fokus på økt tverrfaglig og interkommunalt samarbeid. Holt lensmannsdistrikt hadde inntil våren 2019 kontorplass for sin politikontakt i kommunens administrasjonsbygg. Denne ordningen har dessverre opphørt. Det gode tverretatlige samarbeidet fortsetter gjennom SLT arbeid. Kommunens satser også sterkt på folkehelse gjennom bedre tverrfaglig innsats, BTI, konkret rettet mot barn og unges psykiske helse og barn og barnefattigdom.

6.3. ORGANISASJON- OG MEDARBEIDERPERSPEKTIVET

Hovedmålene fra kommuneplanen er:

1. Være en effektiv organisasjon tilpasset oppgaver og samfunnsutvikling
2. Være en attraktiv arbeidsplass med godt omdømme
3. Kompetansen til medarbeiderne skal være oppdatert og fremtidsrettet
4. Legge til rette for trivsel og lavt sykefravær

Vedtatte mål for 2020	Veien til målet
Fremtidsrettet og effektiv organisering i alle	Fortsatt fokus på nyteknisk og innovasjon

ledd	Ferdigstille og iverksette påbegynte IKT prosjekter Fullføre omstillingsprosessen i HO enheten for å møte nye behov Vurdere organisasjonsmessige endringer i øvrige enheter Samarbeide med andre når det er formålstjenlig
Motiverende og meningsfylte oppgaver, trivsel og lavt sykefravær	Få på plass større stillingsprosenter og skape økt eierforhold til egen jobb Sørge for korrekt balanse mellom kompetanse, oppgaver og kapasitet

Kommunens har gjennom mange år hatt høyt sykefravær i helse- og omsorgsenheten. Gjennom økt fokus har fraværet blitt noe mindre. I hele 2019 har det pågått en omstillings- og opprydningsprosess i enhet for helse og omsorg. Den har vært nødvendig, men blitt opplevd som svært tøff for alle involverte. Antall deltidsstillinger under 50 % er også redusert, og satsingen på en heltidskultur fortsetter med full intensitet. Dette blir helt avgjørende for å jobbe smartere, effektivisere og møte innbyggernes behov på en bedre måte innenfor dagens økonomiske rammer.

Ved å fokusere på å opprettholde interessante og meningsfulle oppgaver, kan dette gi ønsket resultat i form av kompetente og fornøyde medarbeidere, som gjør en god jobb for innbyggerne.

6.4. ØKONOMIPERSPEKTIVET

Hovedmålene fra kommuneplanen er:

1. Ha en økonomisk situasjon som er tilstrekkelig robust til å takle uforutsette hendelser
2. Forvalte kommunal eiendom og eiendeler i et langsiktig perspektiv

Vedtatte mål 2020	Veien til målet
Etablere en økonomisk situasjon som er tilstrekkelig robust til å takle uforutsette hendelser	Tilpasse drift som gir faglig forsvarlig tjenester i forhold til den økonomiske realiteten Sterkere fokus på styring av tjenestekvalitet og økonomi Gjennomføring av vedtatte omstillinger

Økonomi er tema på hvert ledermøte. Det er fortsatt stort fokus på økonomistyring og rapportering. Rådmannen rapporterer jevnlig til formannskapet. Fra ledergruppa utvises det sterk lojalitet og vilje til å forsøke å holde seg innenfor gitte rammer og tilpasse tjenestenivå og oppgaver i forhold til den økonomiske realitet med det formål å kunne opparbeide en buffer. Dette har imidlertid vist seg vanskelig å få til i praksis for hele organisasjonen, selv om det har skjedd en markant bedring for flere enheter den senere tid. Enkelte enheter sliter med å oppnå balanse i regnskapet for 2019. Eiendomsskatt ble innført i løpet av 2016. Selv om denne skatten har vært omstridt, har den vært et viktig bidrag for fortsatt å kunne opprettholde nødvendig kvalitet og lovkrav i tjenesteleveransen, idet andre rammeoverføringer stadig blir mindre.

6.5. STYRKER OG SVAKHETER – MULIGHETER OG TRUSLER

Styrker nåtid	Muligheter fremtid
• Fortsatt godt omdømme • Tydelige mål for samfunnsutvikling • Fortsatt god kvalitet på tjenestene • Dyktige og dedikerte medarbeidere • God lokalkunnskap	• Omstilling og effektivisering i hele organisasjonen – «Prosjekt Bærekraft» • Digitaliseringsgevinster • Fortsette interkommunalt og regionalt samarbeid ved behov og der det er lønnsomt • Bedre utnyttelse av mange og gode lokale krefter
Svakhet nåtid	Trusler fremtid
• Strammere og strammere økonomi • For svak brukerorientering	• Sårbarhet ifht kompetanse og særlig kapasitet • Manglende kapasitet til å prioritere videre utviklings- og endringsarbeid • Lite rom for å ta grep som gir varige effekter på driftsnivået • Omdømmetap

Det vises til beskrivelse av enhetene, og ledernes kommentarer til rådmannens budsjett- og økonomiplanforslag i vedleggsdelen.

7. RAMMEBETINGELSER

7.1. REGJERINGENS KOMMUNEOPPLEGG

Regjeringens forslag til statsbudsjett 2020 ble lagt fram 7. oktober. Regjeringen mener at kommunesektoren har hatt god inntektsvekst de senere årene, og har et solid økonomisk fundament. Realvekst i kommunesektorens samlede inntekter foreslås til å være knapt 3,2 mrd. kroner, mens realveksten i fire inntekter anslås til å være 1,3 mrd. kroner. Realveksten i frie inntekter er langt lavere enn det som har vært vanlig de siste 10 årene. Dette har sammenheng med at anslagene for kompensasjon for merkostnader som følge av befolkningsendringer (demografikostnader) er lave, samtidig som det forventes reduserte pensjonskostnader for kommunesektoren i 2020.

Regjeringen har innlemmet en del øremerkede tilskudd i kommunenes rammer. Slike innlemminger innrettes gjerne slik at kommunenes kostnader ikke kompenseres fullt ut. Spesielt er det verdt å fremheve innlemmingen av tidligere øremerkede tilskudd til tidlig innsats/lærernorm på i underkant av 500 mill. kroner (2019-tall) som er lavere enn det som er utbetalt i øremerkede tilskudd i 2019. På nasjonalt nivå mener derfor KS at veksten i frie inntekter blir nødvendig når man tar i betraktning merkostnaden kommunene har ved å videreføre satsningene på om lag samme nivå i 2020 som i 2019.

Videre legger regjeringen opp til at skatteinntektene (inkl. eiendomsskatt) skal utgjøre om lag 40 % av samlede inntekter. For Vegårshei er denne andelen fra 31-33% i økonomiplanperioden. For å nå målsettingen om 40 % foreslås det å redusere den kommunale skattøren med 0,45 prosentpoeng til 11,10 pst. Heldigvis vil endringer i den totale nasjonale skatteinngangen fanges opp i inntektssystemet og i det vesentligste utjevnes for Vegårshei kommune. Rådmannen forventer at skatteinngangen beholdes på om lag samme nivå i økonomiplanperioden.

	Kommunene ²		
	2019 ³	2020	Pst. endr.
Skatter i alt	183 980	187 580	2,0
<i>Herav skatt på inntekt og formue</i>	<i>168 750</i>	<i>172 290</i>	<i>2,1</i>
Rammetilskudd ⁴	138 719	142 107	2,4
Sum frie inntekter	322 699	329 687	2,2

Ved første øyekast kan dette se ut som kommunene får god inntektsøkning fra 2019 til 2020. Årslønnsveksten anslås av SSB og Norges Bank til å bli 3,5 % i 2020, mens KS i sin prognose opererer med 3,6 %. Prisveksten (KPI) spås å bli fra 1,7 til 2 % alt etter om man hører på SSB, KS eller Norges Bank. Til sammen gir dette en anslått deflator på 3,1 %. Rådmannen har benyttet tall fra KS i utarbeidelsen av forslag til økonomiplan 2020-2023 slik praksis har vært de siste årene.

Rådmannen har ikke funnet rom i sitt budsjettforslag til å la enhetene få realøkning i sine rammer som følge av deflatoren. For 2020 er det satt av midler til 3,6 % lønnsvekst i fellesutgifter til fordeling som etter lønnsoppgjøret i 2020 vil fordeles ut på enhetene. Generell økning som følge av prisvekst er ikke delt ut.

I rådmannens budsjettframlegg for 2020 er frie inntekter (skatteinntekter ex eiendomsskatt og rammetilskudd) satt til 144,662 mill. kroner. I statsbudsjettet ble Vegårshei kompensert med 1,2 % i vekst i frie inntekter. Når deflatoren samtidig anslås å være 3,1 %, innebærer dette en realnedgang på 1,9 %. Dette er i stor grad forklaringen til at kommunens økonomiske rammebetingelser er svært krevende. Etter at aktuelle befolkningsframskrivninger er innarbeidet i KS sin prognosemodell for Vegårshei kommune er det tydelig at realnedgangen i rammetilskuddet vil fortsette i hele økonomiplanperioden.

7.2. PROGNOSE (FORUTSETNINGER) FOR KOMMUNENS GENERELLE INNTEKTER OG UTGIFTER

Det som kan kalles for kommunens generelle inntekter og utgifter fremgår av det såkalte budsjettskjema 1A. Budsjettskjema 1A synliggjør på en god måte den samlede «driftskaka» som kommunen kan bruke på tjenester og aktiviteter innenfor de ulike rammeområdene eller enhetene. Avsatte midler til å møte kommende lønnsoppgjør, samt andre fellesutgifter til fordeling gjennom året, må også finansieres av denne «kaka».

Budsjettet vil være i balanse det enkelte år når «kaka» er lik summen av enhetenes (rammeområdenes) rammer. Ved hjelp av prosjekt bærekraft innfrir rådmannens forslag dette kravet. Fra 2019 til 2023 er det en del utviklingstrekk som gjør seg gjeldende. Først og fremst medfører dårlig uttelling i inntektssystemet en realnedgang i rammetilskudd. I oktober 2020 har Telemarksforskning på vegne av Vegårshei kommune innarbeidet en befolkningsframskrivning i KS prognosen for økonomiplanperioden. Dette er utgangspunktet for estimatene på utvikling i rammetilskudd og skatt som vises i tabell 1A.

Nedgangen i inntekter forsterkes ytterligere av 1) en stor reduksjon i integreringstilskuddet kommunen tidligere har mottatt for flyktninger, ettersom disse etter hvert har vært her mer enn grensen på 5 år. og 2) økte utgifter til renter og avdrag som følge av høy lånegjeld. Det er tatt høyde for en renteoppgang i perioden fra 2,5 % i 2019 til 2,9 % i 2023. Store deler nedgangen i inntekter relatert til flyktninger gir også reduserte utgifter på NAV.

Til sammen har effekten av reduserte inntekter for kommunen resultert i at skjema 1B (enhetenes rammer) også er redusert betydelig i rådmannens forslag. Når inflasjonen i samfunnet er 2-3 % årlig, og inntektene rammes av en realnedgang, er det helt nødvendig å ta ned driften betydelig, og gjøre varige grep ut over budsjettreguleringer.

7.2.1. Avsetninger til disposisjonsfond

Det er funnet rom til å avsette til disposisjonsfond først i 2022 og 2023. I 2020 forventer rådmannen at 4 millioner av bufferen må brukes for å avdempe nedgangen i inntekter for å gi organisasjonen mulighet til å bruke prosjekt bærekraft til å nedjustere driften på en mest mulig klok og gjennomarbeidet måte. Vegårshei kommune ønsker å legge netto driftsresultat som styringsmål for bærekraftig kommuneøkonomi. I styringskortet for 2020 er målet 1,5 % i regnskapsresultat. I praksis er dette vurdert som netto driftsresultat / sum generelle driftsinntekter.

I økonomiplanperioden planlegger gir rådmannens forslag følgende virkning når det gjelder avsetning til disposisjonsfond og netto driftsresultat:

Bevilgningsoversikt drift	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Rammetilskudd	-98 656 000	-97 336 000	-96 757 000	-96 162 000
Inntekts- og formuesskatt	-46 006 843	-45 944 709	-46 147 921	-46 303 816
Eiendomsskatt	-6 807 740	-5 432 740	-5 432 740	-5 432 740
Andre generelle driftsinntekter	-9 932 700	-9 932 700	-9 932 700	-9 932 700
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-161 403 283	-158 646 149	-158 270 361	-157 831 256
Sum bevilgninger drift, netto	153 552 820	145 815 096	145 785 389	145 318 010
Avskrivninger	0	0	0	0
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	153 552 820	145 815 096	145 785 389	145 318 010
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-7 850 463	-12 831 053	-12 484 972	-12 513 246
Renteinntekter	-1 253 000	-1 253 000	-1 253 000	-1 253 000
Utbytter	-4 956 500	-4 956 500	-4 956 500	-4 956 500
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0
Renteutgifter	6 315 611	7 078 044	6 265 306	6 157 988
Avdrag på lån	10 344 152	10 562 309	10 265 826	10 401 418
NETTO FINANSUTGIFTER	10 450 263	11 430 853	10 321 632	10 349 906
Motpost avskrivninger	0	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	2 599 800	-1 400 200	-2 163 340	-2 163 340
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0
Overføring til investering	615 000	615 000	615 000	615 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	785 200	785 200	785 200	785 200
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-4 000 000	0	763 140	763 140
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-2 599 800	1 400 200	2 163 340	2 163 340
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0
Netto driftsresultat / sum generelle driftsinntekter	-1,61 %	0,88 %	1,37 %	1,37 %

I hele økonomiplanperioden vil økonomien være så stram at vi ikke klarer å nå dette måleparameteret. Ved bruk av buffer i 2020 vil tallet være negativt. I 2021 er driftskostnadene mer i samsvar med inntektene, mens det i 2022 og 2023 er rom for å avsette til buffer. I tabellen over er avsetninger til bundne fond relatert til vann og avløp, mens bufferen er i raden under og omtalt som «disposisjonsfond».

8. INVESTERINGSPROGRAM 2020-2023

I forbindelse med innføring av ny kommunelov har fylkesmannen kjørt en forebyggende sjekk av budsjettoppstillingene hos de ulike kommunene i Agder. Det kom da frem at Vegårshei måtte endre oppstillingen for investeringsbudsjettet. Administrasjonen har derfor satt inn oppstillingen som vises under for å møte kravene i ny kommunelov (endret 18.11.19).

Bevilgningsoversikt investering, budsjett 2020 og økonomiplan 2021-2023				
Bevilgningsoversikt investering (budsj. Forskr. §5-5)	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Investering i varige driftsmidler	19 880 000	1 200 000	6 880 000	6 780 000
Tilskudd til andres investeringer				
Investeringer i aksjer og andeler	635 000	655 000	675 000	695 000
Utlån av egne midler (startlån)	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Avdrag på lån	2 586 000	2 851 000	3 116 000	3 381 000
Sum investeringsutgifter	28 101 000	9 706 000	15 671 000	15 856 000
Kompensasjon for merverdiavgift	- 491 000	- 180 000	- 1 202 000	- 1 184 000
Tilskudd fra andre				
Salg av varige driftsmidler	- 5 000 000	- 2 500 000	- 2 200 000	- 2 200 000
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	- 2 586 000	- 2 851 000	- 3 116 000	- 3 381 000
Bruk av lånemidler	- 19 389 000	- 5 000 000	- 8 478 000	- 8 396 000
Sum ekstern finansiering	- 27 466 000	- 10 531 000	- 14 996 000	- 15 161 000
Overført fra driftsbudsjettet	- 635 000	- 655 000	- 675 000	- 695 000
Netto avsetninger til/bruk av bundne fond	-	-	-	-
Netto avsetninger til/bruk av ubundne fond	-	1 480 000	-	-
Sum finansiering	- 635 000	825 000	- 675 000	- 695 000
Udekket (+)/udisponert (-)	-	-	-	-

På neste side står tabellen for investeringsprogrammet slik det først var stilt opp.

INV.BUDSJ.2020-2023 - Rådmannens forslag øk.plan 2020-2023							
TEKST	ANSVAR	TJEN.	Ubrukt pr 30.10.	BUDSJ.20	BUDSJ.21	BUDSJ.22	BUDSJ.23
IPAD POLITIKERE	10	1000	150 000	0	0	0	0
AMU TILTAK/AVVIK VERNERUNDER	11	1800	28 175	0	0	0	0
UTREDNING PLANLEGG NYE PROSJ.	11	3010		100 000	0	0	0
KART-OPPMÅLING	11	3030	204 430	0	0	0	0
TURSTI/GANGVEI STORELVA	11	3601	50 000	0	0	0	0
BADEPlass VASKARPLASSEN	11	3601	333 304	0	0	0	0
INVESTERING VEGÅRSHEI MENIGHETSRAÐ	11	3900	221 733	100 000	100 000	0	0
UTVIDELSE KIRKEGÅRD	11	3900	1 523 901				
UTLÅN VSA	12	3812	1 000 000				
VEGÅRSHEI SKULE INVENTAR-UTSTYR	21	2020		100 000	0	0	0
MYRA BARNEHAGE INVENTAR-UTSTYR	27	2010	3 457	100 000	0	0	0
UTSTYR SYKEHJEM OG ÅPEN OMSORG	35	2530	694 437		500 000	0	0
OMBYGGING KOMMUNEHUS	62	1350	325 263				
DIV.MASKINER TEKNISK	62	1700	837 227	100 000		100 000	0
DIVERSE BRANNSIKRING/BRANNDOK.	62	1700	150 000	1 350 000		0	0
OPPGRADERING SD -ANLEGG	62	1700	551 670	0	0	0	0
REHABILITERING BARNEHAGE	62	2215	94 641	100 000	100 000	80 000	80 000
REHABILITERING SKULEN	62	2225	403 241		100 000	0	0
UTBYGGING SKULEN	62	2225		0	0	0	0
LEGE OG HELSESENTER	62	2410		0	0	0	0
REHAB VBO	62	2615		560 000	0	100 000	100 000
BOLIGER TIL VANSKELIGSTILTE	62	2650		0	0	0	0
KOMMUNALE UTELEBOLIGER OPPGRADERING	62	2650	16 209	100 000	100 000	100 000	100 000
KOMMUNALE OMSORGSBOLIGER	62	2651	77 048	100 000	100 000	100 000	100 000
BOLIGFELT LIHEIA	62	3155		0	0	200 000	200 000
VEGINVESTERING/REHAB.REP.BRUE	62	3335		100 000	100 000	100 000	100 000
ASFALTERING KOMMUNALE VEIER	62	3335	280 000	120 000		0	0
VEIFREMFORING ESSO-OMRAÐET	62	3335		0	0	6 000 000	6 000 000
VEG TRAFIKKSIKKEHET SKOLEN	62	3335	700 000				
KOMMUNALE VEILYS	62	3340	14 592	0	0	0	0
NY BRANNSTASJON	62	3390	6 774 590	0	0	0	0
VANNBEHANDLING MYRA VANNVERK	62	3405	7 821 301	1 500 000	0	0	0
VANN-KLOAKK MOLAND	62	3405		0	0	0	0
UBERGSMOEN VANNFORSYNING	62	3405	3 579 181	2 000 000	0	0	0
REHAB AV VANN/NETT/AVL.NETT	62	3455	166 630	100 000	100 000	100 000	100 000
NYTT RENSEANLEGG	62	3505	22 252 213	13 350 000	0	0	0
VEGÅRSHEIHALLEN	62	3812		0	0	0	0
EGENKAPITALINNSKUDD KLP	90	1800		635 000	655 000	675 000	695 000
AVDRAGSUTGIFTER FORMIDLINGSLÅN	90	2830		2 586 000	2 851 000	3 116 000	3 381 000
UTLÅN TIL INNBYGGERE AV STARTLÅNMIDLER	90	2830		5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
LÅN FRA HUSBANK AV STARTLÅNMIDLER	90	2830		-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000	-5 000 000
MOTTATTE AVDRAG INNBYGGERE AV STARTLÅNMIDL	90	2830		-2 586 000	-2 851 000	-3 116 000	-3 381 000
SUM BRUTTO INV.UTGIFTER				20 515 000	1 855 000	7 555 000	7 475 000
OF.FRA DRIFT EGENKAP.INNSKUDD	90	1800		-635 000	-655 000	-675 000	-695 000
SALG BOLIGER	62	2650		-2 500 000	0	0	0
SALG MAURÅSEN	62	2650		0	0	0	0
TOMTESALG	11	3155		-2 500 000	-2 500 000	-2 200 000	-2 200 000
AVS/BRUK AV UBUNDET INVEST.FOND TOMTESALG	11	3155		0	1 480 000	0	0
REFUSJON MOMSKOMP INVESTERINGER				-491 000	-180 000	-1 202 000	-1 184 000
FINANSIERING UTENOM LÅN				-6 126 000	-1 855 000	-4 077 000	-4 079 000
BEHOV FOR LÅNEFINANSIERING				14 389 000	0	3 478 000	3 396 000

8.1. KOMMENTARER TIL INVESTERINGSPROGRAMMET

Rammer og finansiering

Vegårshei kommune har de siste årene gjennomført flere planlagte og store investeringer. Dette har vært nødvendige investeringer for å kunne møte fremtidige behov. Det står fortsatt flere kostbare investeringer i planen, men mangel på gjennomføringsevne knyttet til økonomi og kapasitet gjør at rådmannen foreslår noen forskyvninger i investeringsprogrammet.

I tabellen over vises de investeringstiltakene som rådmannen foreslår i økonomiplanen for 2020-2023. Utgiftsrammen for investeringer utenom avgiftsområdet er oppgitt inkl. mva.

Rådmannen foreslår at ikke oppbrukte midler for 2019 videreføres til 2020 for å kunne realiseres.

Utviklingen i lånegjeld framover vises i tabellen nedenfor.
Endringer i investeringsplan gir følgende nye tall.

			Samlet gjeld ex formidlingslån					
Øk. plan 2020-2023	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Samlet Gjeld	180 214 539	169 694 018	186 758 018	216 588 915	217 933 763	195 611 606	187 015 932	178 482 666
Lån pr innbygger (Forutsatt 2064 innbyggere 2019-2023)				104 936	105 588	94 773	90 608	86 474

I løpet av økonomiplanperioden vil vår lånegjeld i 2020 være ca. 105.588 pr. innbygger.

Fellesinvesteringene knyttet til IKT har tidligere bidratt til en uforholdsmessig høy lånegjeld. Fra og med 2018 har IKT Agder overtatt investeringsutgiftene. De øvrige kommunene i det tidligere samarbeidet refunderer renter og avdrag.

Begrunnelse og kommentarer til de enkelte investeringstiltakene:

Ipad politikere

Det ble vedtatt kr.150.000,- til Ipad politikere i 2019 i forbindelse med kommunevalget. Tiltaket har ikke blitt ferdig gjennomført og beløpet må videreføres til alle politikerne har fått Ipad og kostnaden er realisert.

AMU-tiltak/avvik vernerunder

Ubrukte midler fra 2019 overføres 2020. (pr. dags dato kr.28.175) AMU har vedtatt at disse pengene skal gå til møbler og inventar kommunehuset og ombygging/utvidelse av kantina. Det gjenstår noe arbeid knyttet til dette vedtaket.

Utredning planlegging nye prosjekter

Rådmannen viderefører kr.100.000 til 2020 til ovennevnte i henhold til fjorårets økonomiplan. Ubrukte midler fra 2019 overføres til 2020 (pr. dags dato kr.100.000).

Kart- og oppmålingstjenesten

Videreutvikle kart- og oppmålingsprogrammer og utstyr. Det er ikke avsatt midler til dette i økonomiplanperioden, men det står igjen penger i 2019 som blir overført til 2020 (pr dags dato kr.204 430).

Tursti/Gangvei Storelva

Det ble avsatt kr.50.000,- til dette i 2019. Dette er netto utgift for kommunen. Resten blir finansiert av tilskuddsmidler. Ubrukte midler videreføres til 2020.

Badeplass Vaskarplassen

Dette investeringsprosjektet er snart ferdig.
Ubrukt i 2019 overføres til 2020 for ferdigstillelse.

Investeringer til utvidelse av kirkegård og Vegårshei menighetsråd

Arbeidet med utvidelse av kirkegård er tilnærmet ferdig.
Det gjenstår 1 523 901 i 2019. Dette videreføres for å sikre hele finansieringen.

Det ble avsatt et beløp på kr. 100.000,- i 2019,2020 og 2021 til anlegg for «lyd/bilde i kirken, dvs bedre høytaleranlegg, miksepult, prosjektor og lerret for å kunne vise tekst. I tillegg gjenstod kr.281.000 av budsjett 2018. Av dette kr.200.000 til ny minigraver, resten er ubrukt til lyd/bilde i kirken. For 2019 står det igjen kr. 221 733.

Myra og Ubergsmoen barnehage inventar-utstyr

De ble avsatt kr.100.000 i 2019 til å oppgradere garderobene, og evt. møbler på personalrommene og HMS sikkerhetstiltak/støydempende tiltak, dersom det er midler igjen til det. Det er ytterligere behov for oppgradering og nytt utstyr og det legges inn kr. 100 000 for 2020.

Utstyr VBO og åpen omsorg

Ubrukte midler fra 2019 overføres til 2020. i tillegg avsettes kr. 100 000 i 2021.
Utskiftning av sykehussenger, tekniske hjelpemidler og utstyr på avdelingene, kjøkken og vaskeri samt trygghetsteknologi og E-rom på pasientrommene.

Ombygging Kommunehus

Overføre ubrukte midler fra 2019 (per dato ca. kr 325.000,-) til solavskjerming, utskiftning av gamle vinduer og øvrig løpende behov.

Diverse maskiner teknisk

Overføre ubrukte midler fra 2019 (per dato ca. kr 837.000,-). Anskaffelsesprosess på ny kombimaskin er imidlertid på gang (ca. kr 600.000,-). Det er behov for resterende beløp til øvrige nødvendig utstyr. Det er også avsatt kr 100.000,- i 2020 og 2022 til samme formål. (aktuelle behov er ny snøfreser og ny veiskrape til traktoren og robotklippere til grøntarealer).

Diverse brannsikring/branndokumentasjon

Overføre ubrukte midler fra 2019 (per dato kr 150.000,-).
Det er videre avsatt kr 1.350.000,- til nødvendige tiltak i de gamle skolebygningene (bl.a. skifte alle dørfelt mot trapperom til dørfelt med brannklasse) samt noe tilpassinger på brannalarmanlegget og på kommunehuset (bl.a. skifte alle eldre dører mot trapperom til dører med brannklasse, samt installere brannalarmanlegg i bygget).

Ovennevnte fremkommer etter branntilsyn på skolen tidligere i år, og vil fremkomme etter branntilsyn på kommunehuset i slutten av november.

Oppgradering SD anlegg

Overføre ubrukte midler fra 2019 (per dato ca. kr. 550.000,-). Dette gjelder styring av varme og ventilasjon på VBO, skole og Vegårsheihallen. Det er ikke foreslått nye midler i økonomiplanperioden.

Rehabilitering barnehagene

Overføre ubrukte midler fra 2019 (per dato ca. kr 90.000.-), samt videreført forrige økonomiplan hvor det er avsatt kr 100.000,- til oppgradering og fornying per år i 2020-2021 i de to barnehagene. I 2022-2023 er beløpet redusert til kr.80.000,- per år. (kr.380.000 i fireårsperioden.

Rehabilitering skolen.

Overføre ubrukte midler fra 2019 (per dato ca. kr 3.000,-). Avsatt kr 560.000,- i 2020 til reparasjon av lekkasje i tak og nytt nødstrøm-aggregat (det gamle er over 40 år gammelt) og kr 100.000,- til løpende behov i 2022.

Rehabilitering VBO

Overføre ubrukte midler fra 2019 (per dato ca. kr 3.000,-). Avsatt kr 560.000,- i 2020 til reparasjon av lekkasje i tak og nytt nødstrøm-aggregat (det gamle er over 40 år gammelt) og kr 100.000,- til løpende behov i 2022.

Oppgradering av kommunale boliger

Overføre ubrukte midler fra 2019 (per dato ca. kr 15.000,-).

De kommunale boligene trenger nødvendig oppgradering etter noen års bruk som oftest ved skifte av leietakere, dvs. generelt fornying/utvikling på ulike områder, kr.100.000 satt av per år.

Oppgradering av trygde- og omsorgsboliger

Overføre ubrukte midler fra 2019 (per dato ca. kr 75.000,-).

Det er satt av kr.100.000 per år av samme grunn som kommunale boliger.

Boligfelt Liheia

Det er avsatt kr 200.000,- per år i 2022 og 2023 til planlegging.

Veginvesteringer/rehabilitering/reparasjon av bruer

Overføre ubrukte midler fra 2019 (per dato ca. kr 160.000,-).

Det er videre avsatt kr 100.000,- per år til løpende behov.

Veifremføring Esso-området

Det var satt av kr.2.500.000 i 2019 til dette, disse midlene ble omdisponert til ny brannstasjon. Det er nå satt av kr 6.000.000,- i 2022 og kr 6.000.000,- i 2023.

Vei trafiksikkerhet skole

Det er satt av kr 700.000,- til trafiksikkerhetstiltak ved skolen (rundkjøring ved SFO), til dette tiltaket er det også gitt tilsagn om tilskudd på kr 350.000,-.

Kommunale veilys

Overføre ubrukte midler fra 2019 (per dato ca. kr 14.000,-).

Ny brannstasjon (og ny driftssentral teknisk drift)

Overføre ubrukte midler fra 2019 (per dato ca. kr 6,7 millioner). Prosjektet går sin gang, nytt bygg kjøpt inn, gammelt bygg solgt (brannstasjonen blir i gammelt bygg til ny brannstasjon er ferdig), det er inngått kontrakt med entreprenør for bygging av ny brannstasjon, arbeidene starter opp i marka primo november 2019 og skal stå ferdig til påske 2020.

Vannbehandling Myra Vannverk

Nytt høydebasseng på Myra vannverk (avsatte midler i 2019 var tilsammen ca. kr 7,8 millioner) utsettes til etter økonomiplanperioden. I stedet avsettes kr 1,5 millioner til nødvendige tiltak for at høydebassenget kan være i drift noen år til.

Vann-kloakk Moland

Dette utgår (utsettes til etter økonomiplanperioden)

Ubergsmoen vannforsyning

Overføre ubrukte midler fra 2019 (per dato ca. kr 3,5 millioner).

Det pågår et utredningsarbeid for hva en bør gjøre med Ubergsmoen vannverk for å sikre vannforsyningen på best mulig måte. Før en vet løsningen er det vanskelig å budsjettere. Det antas imidlertid at de avsatte midlene er for lite og det settes derfor av kr 2 millioner til i 2020.

Rehabilitering av vann- og avløpsnett

Overføre ubrukte midler fra 2019 (per dato ca. kr 165.000,-), det er behov kanskje å gjøre en jobb her i høst, alternativt må den tas tidlig neste vår.

Forøvrig er det avsatt kr 100.000,- per i planperioden til nødvendig reparasjoner/fornyning.

Nytt kloakkrenseanlegg i Myra

Overføre ubrukte midler fra 2019 (per dato ca. kr 22 millioner).

Arbeidet går sin gang. Det er fremkommet at anlegget blir vesentlig dyrere, det er derfor satt av ytterligere kr 13,35 millioner i 2020.

Vegårsheihallen

Overføre ubrukte midler fra 2019 (per dato kr 75.000,-).

Egenkapitalinnskudd KLP

Budsjettert med kr. 635.000 i 2020 og økes med kr.20.000 hvert år.

Startlån

Det foreslås at det kan tas opp inntil kr.10.000.000 i startlån pr år i økonomiplanperioden.

Kommentarer til finansiering av investeringene:

Overføring fra Drift egenkapitalinnskudd KLP

Egenkapitalinnskuddet foreslås dekket i driftsbudsjettet i hele perioden. Kan uansett ikke lånes til.

Salg av boliger

Ligger inne kr.2.500.000 i 2019 som gjelder salg av firemannsboligen i Djuptjennhaugen. I tillegg budsjetteres det med salg av en kommunal bolig i 2020.

- To leiligheter er solgt i 2019 (1,29 mill minus omkostninger)
- To er ikke solgt, kanskje de kommer i 2020? (anta 1,2 mill minus omkostninger)
- Kommunen selger vel Hovet 20 nå før jul (1,8 mill minus omkostninger)
- Kommunen selger kanskje Hovet 14 i 2020 (1,6 mill minus omkostninger)

Salg av Mauråsen

Mauråsen solgt kr 3 mill (kjøpekontrakt ikke undertegnet enda)

Tomtesalg

Kommunestyrets vedtak 2018: Tomtesalg økes med kr 200.000 i 2022

Refusjon momskomp investeringer

Er beregnet ut i fra investeringene som er foreslått. Det gjøres oppmerksom på at blant annet investeringer i vann, kloakk og renseanlegg ikke gir refusjon, men direkte fradrag. Endringer i investeringsbudsjettet kan også få virkning på dette beløpet.

Ut i fra rådmannens forslag til investeringsbudsjett gir det følgende inntekter:

2020; kr. 491 000

2021; kr. 180 000

2022; kr. 1 202 000

2023; kr. 1 184 000

Behov for lånefinansiering (endret 18.11.19)

Ut i fra rådmannens forslag til investeringsbudsjett, blir behov for følgende låneopptak:

2020; kr. 19.389.000

2021; kr. 5.000.000

2022; kr. 8.478.000

2023; kr. 8.396.000

Det gjøres oppmerksom på at dersom en foreslår økninger i investeringsbudsjettet uten tilsvarende reduksjon, vil lånebehovet øke, og også påvirke driftsbudsjettet med økte rente- og avdragsutgifter.